

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: HALASI-ÚTCZA, 17. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCZA, 184. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árlengedés adatik.

Bélyegdíj minden beíratásért 30 kr.

A millenniumium.

A nagy nemzeti ünnep — hazánk ezredéves fenállásának ünnepe — mind közelebb ér. 1889. évben lesz ezer esztendeje, mikor őseink a bereczkei szoroson a Latorcza völgyén át először ostromolták az országot és 1894-ben lesz ezer esztendeje, mikor az első alkotmányozó gyűlés az elfoglalt magyar hazában megtartott. Ezen ünnepet megülni e nagy napok emlékére, melyek hazát, alkotmányt adtak a magyarnak, felemelni lélkünket, hogy annyi vészes küzdelmek, annyi önfeláldozás és nemzetünk hatalmas győzelmei után, ezer esztendő dicsőségét megünnepeljük — a legszentebb hazafias kegyelet.

Nagy munkát kell végezni arra, impozáns előkészületeket igényel az, hogy egy nemzet ezredéves fenállásának emlékét méltó alkotásokkal örökítse meg. Halogatást ez a dolog nem tűr, hét, esetleg tizenkét esztendő nem nagy idő, hogy az előjáró munkálatokat befejezzük.

Azért üdvözljük a fővárost, mely folyó év elején törvényhatósága kebeléből bizottságot küldött ki, hogy a millenniumium országos ünnepét előkészítse.

Nemes, nagy feladat jutott e bizottságnak, és kiküldetése kezdetén mindjárt talál elég végezni valót. Összekötötése a kormányval, az országgyűléssel, megyék- és városokkal, azt hisszük, meghozandja neki a fényes siker jutalmát. Ezen bizottság működését a legszelebb kiterjedésben fogja gyakorolni, és nem állhatunk ellent, hogy Kecskemét városának csatlakozását, még pedig az első közt való hozzájárulását e nagyszabású cél elérésére e helyen ki ne emeljük.

E nagy nemzeti ünnepélynek előkészítésében városunknak kiváló szerep jutott. Kecskemét városa, melynek eredete a mondák homályában vész el, s Árpád kora óta, bizonynyal az előkelő magyar városok sorában foglal helyet. — Pusztaszernek, hol a honalapító nagyvezér a honfoglalás után első alkotmányozó gyűlést tartott, egyik birtokos tulajdonosa.

Az ünnepély habár nagy részben az ország fővárosát fogja is érinteni, ha az emelendő emlékek, alkalmi alkotások előreláthatólag Budapestre összpontosíthatnak, lehetetlen, hogy mindezekből egy rész a vidékre is ki ne terjesztessék. Melyik vidéke az országnak volna pedig mindezekre alkalmazhatóbb, mint Pusztaszer, Alpár vidéke, melynek Zalánverő csatárait részben szintén tulajdonjoggal Kecskemét bírja? Egyik sem!

Ezért tartjuk mi kötelességünknek, hogy ezen nemzeti ünnep előmozdításánál nemes városunk az első egyike emelje föl szavát; ezért ébresztjük fel idejekorán a helyi közvéleményt és hívjuk fel jó eleve polgártársaink figyelmét. Mert eltekintve az évtől, melyben a millenniumium tartatni fog, különös érdekünkben fekszik, hogy azon ünnepélyek megállapításában, melyek Alpár homokjára s Pusztaszer síkjaira terjesztetnek — hol Kecskemétnek kell a házigazda szerepét elvállalni — vá-

rosunk hatósága méltó hivatott befo-lyását gyakorolja.

A főváros érintett kezdeményezése alkalmából tehát ünnepélyesen felhívjuk Kecskemét városának szépért, nemesért lelkesülni tudó derék polgármesterét, vigye ez ügyet a törvényhatóság elé, terjessze be a legközelebbi közgyűléshez, és mint a hatóság első tisztviselője, tegyen meg annyit, mennyi mindenestre ma már szükséges: küldessen ki egy bizottságot, hogy ez a főváros bizottságával haladéktalanul érintkezésbe téve magát, az ünnep rendezésének úgyszólván születésénél az első szavát Kecskemét is hallattassa.

Meg vagyunk győződve, hogy polgármesterünk meg fogja érteni feladatát s nem fog késni a bizottság megalakításával, melynek e célra kifejtendő működése iránt városunk összes polgársága a hazafias elismerés hála-jával fog viseltetni.

Politikai szemle.

Az országgyűlés képviselőháza az ünnepi szünet után folyó hó 11-én tartá első ülését, melyen mint az első üléseken rendszerint a honatyák nem igen teljes számmal voltak képviselve, s nagyrészt a benyújtott kérvény előterjesztéséből állott. Ezek közt legeredetibb volt az Istóczy Győző által benyújtott kérvénye a vasvári alesperesi kerület kath. lelkészeinek, melyben a polgári házasságról szóló törvényjavaslat visszavetését és a zsidó emancipatio eltörlését kéri. Csütörtökön kezdődött a költségvetés tárgyalása, mely nagy fontossága s horderejénél fogva jelenleg minden más kérdést háttérbe szorít. Hegedűs Sándor, mint a pénzügyi bizottság előadója higgadt tárgyilagos beszédben tártá fel a pénzügyi helyzetet, melyet maga sem talál kielégítőnek, miután a bevételek erőltetett emelkedése mellett a kiadások is folyton szaporodnak, miért is ezek megszorítását élénken sürgeti. Utána Somsich Pál, közéletünk veteránja szólalt fel, közügyelem mellett, ragyogó ékesszólással s érveléssel. Kijelenté, hogy a költségvetést még a részletes tárgyalás alapjául sem fogadja el, mert a kiadások óriási mérvben emelkednek, s a takarékos-ságnak tervszerű keresztülvitelét a költségvetésben épen nem találja fel. Szerény véleményünk e tekintetben szintén abban összpontosul, hogy a bevételeknek illetve megadózatásnak ily feleségizott emelkedését egyedül azon körülmény tenné igazolttá és elviselhetővé, ha eredményképpen a deficit eltűnését és az egyensúly helyreállítását tapasztalhatnánk. De midőn ezt a nagy áldozatok árán sem érthetjük el, akkor a pénzügyi helyzetet megnyugtatónak egyáltalában nem tarthatjuk, s a takarékos-ság elvnek gyökeresebb meghonosítását követeljük.

A külpolitikában nagy meglepetést szült a német császári rendelet, mely a porosz alkotmány magyarosztatását, illetve felfüggesztését tartalmazza s a császári hatalom korlátlan-ságát inaugurálja, s melyről mint hírlík, a trónörökös nem tudott semmit. Az egyptomi kérdés szinte élénken foglalkoztatja a kabinettek s Angol-Franciaország egyoldalú fellépését, mint a Gladstone-politika kifolyását nem jó szemmel nézik. Franciaországban máris kormányválság állott be, s mind valószínűbbé válik, hogy Gambetta, a hatalmas szónok, nem bizonyult jó kormányfőnek. Párisban communista-zavargás volt, mely több elfogatással és elzárással végződött. Általában a külpolitikai eseményeket épen nem mondhatjuk megnyugtatóknak s békés jellegűeknek, melyekről mindazáltal alapos okunk van hinni, hogy előbb-utóbb kielégítő megoldást nyernek.

A bírósági és közigazgatási tisztviselők helyzete.

A legutóbbi időben egy mozgalom indult meg, melyben a sajtó is élénk részt vett,

csatlakozván a törvénykezési állami tisztviselők azon kérelméhez, melynek fogva ezek fizetésük vagy lakbérük felemeléseért folyamodtak. Ezen kérvényt azóta az országgyűlés pénzügyi bizottsága tárgyalta, s a mint köztudomású — tekintettel az ország pénzügyei szomorú állapotára — figyelmen kívül hagyandónak, egy szóval teljesíthetlenné mondotta ki, s ez irányban tesz jelentést az országgyűléshez, a hol ennél fogva a bírósági tisztviselők eme kérvénye még egyszer felszínre kerül.

Mindég hátrányos dolog az, ha egy osztály érdeke más osztály felett kítőnően ápolatik, mert a felületesen szemlélődők és bírálók csak abból itélnék, a mit látnak, a mit tapasztalnak.

S vajjon mit látnak és mit tapasztalnak? Elsőben is látják azt, hogy mikor a törvénykezést a közigazgatástól elválasztották, a bírósági tisztviselőket államivá, anyagilag függetlenné tették, a közigazgatást s vele a közigazgatási tisztviselőket azonban ott felejtették a régi helyzetben, mely váltig aktualitásban tartja a megélhetés lehetetlenségének tájékos kérdését.

Azután látják, a mi ezen fél munkából következett, a kifejldött kaszt-rendszert, mely nemcsak hogy az egyént magát elkülöníti a többitől, de érdekeit is, ha kell, ha a szükség úgy hozza magával, a többiének fölibe helyezni iparkodik.

Végre — hogy egyebeket ne említsünk — látják ama közönyt, melynek folytán a közigazgatási tisztviselők érdekei, sorsuk, jövődjük tekintetbe sem vétetnek, s ezen látomások elegendők arra, hogy az emberek ekkép gondolkodjanak: ha nekem nem, neked sem!

A bírósági tisztviselők kérvényét aligha ez a körülmény nem buktatja meg.

Mi a kérdést másként vinnénk a megoldás felé.

A mint egyrésztől nem tagadható a bírósági tisztviselők fizetés- és lakbéremelésért való kérvényük jogosultsága, másrésztől be kell ismerni, hogy ma mégis tulajdonképpen csak a közigazgatási tisztviselőnek van oka panasza; ezek kérhetnék helyzetük javítását, nemcsak az állandó drágaság s az élelmi cikkek árának folytonos emelkedése miatt, hanem különösen azért is, hogy állásuk ne legyen bizonytalanul a választók személyeinek, a pártállásnak folytonosan kitéve.

Ennél fogva első lépésnek tartanánk a közigazgatásnak már a legközelebbi jövőben államosítását, a tisztviselőket kinevezését, melynek folytán önkényt leomolnák a választal, mely a bírósági és közigazgatási tisztviselők között már-már emelkedik; egyúttal pedig szükségesnek mutatkoznék az állami tisztviselők tisztesség és egyöntetű díjazása, mely a gondtalan megélhetést nekik biztosítaná.

Addig utalnánk a bírósági tisztviselőket türelemre, várakozásra, s indokolnánk ezt azzal, hogy az ő állásuk biztosított, állandó, fizetésük ma már nagyobb a közigazgatási tisztviselőkéknél, nyugdíjra kilátásuk, előléptetésre reményességük, szabadságidejük, lakbérük és valamivel kevesebb... dolguk van.

A közigazgatási tisztviselők mindez előnyökkel, kedvezményekkel nem bírnak, se előléptetés, se szolgálati pótlék, se nyugdíj, se szabadságidő nem buzdítja őket, hanem van munkahalmaz előttük akkora, mivel munkaerejük és kedvük végezni sohasem bir, s jutalmuk egyesgyedül a választók 6—6 évenként meg-megújuló bizodalma, vagy ha ez sokszor pártérdekből, vagy hogy fiatal tehetségeknek jusson tér — elfordul tőlük... a nyomor, a kétségbeesés!

Ezen kétségbe foghatlan igazságok mellett a bírói karnak és bírósági tisztviselőknél várni kellene, míg a közigazgatás gyors államivá tétele mellett, az összes állami tisztikar fizetésének, lakbérének oly fokú állapítása igazatnék törvénybe, mely a társadalmi álláshoz, melyet elfoglálnak, a munkakörhöz, melyet betöltenek, s a magyar államhoz, melyet szolgálnak, egyaránt illő és méltó lenne.

A közigazgatási pálya nem a czim és rangkereső vagyonos emberek pályája már. A dillettánsok nem igen vállalkoznak, hanem a munka embereinek is egész idejükre van szükségük, hogy a közigazgatás bármely

ágában célt érjenek; illő tehát, hogy e szinte életfentartás céljából választott pálya, a létfontosságú ügy a tisztviselőnek, mint családjának biztosítsa.

Itt az ideje, hogy ez megtörténjék. A közigazgatás államosítása sokáig nem késhe-tik, s akkor igenis ideje lesz az állam szolgálatában álló összes tisztviselőknél fizetését akképen állapítani meg, hogy a bírák és bírósági tisztviselők kérvényéhez hasonló folyamodásokra többé szükség ne legyen. A nélkül tehát, hogy a bírósági tisztviselők kérvényében elmondottakat helyteleníteni akar-nánk, azokkal elvileg egyet ne értenénk, nem tartjuk azt most teljesíthetőnek. Idejét akkorra tartjuk, midőn az a közigazgatással együtt lesz elintézhető.

A közigazgatási tisztviselő ma csak páriák a bírósági tisztviselő mellett, azok helyzetén kell tehát előbb változtatni, s mikor ez a változtatás meglesz, valamennyinek illendő és méltányos javadalmazást kell adni, hogy a kik hivatva lesznek az államot hiven szolgálni, a munkában és egymás szeretetében egyek legyenek, irigység nélkül egymással megférjenek.

Valószínűleg az országgyűlés is ekkép fog intézkedni, és előkészíti vele az alkal-mat, hogy ezen nemcsak az állam közigaz-gatására, hanem összes társadalmunkra nézve fontos kérdés végre egyszer megoldásra jusson.

S z i n h á z.

Az elmúlt héten derék színigazgatónk elég változatos műsorral kedveskedett a közönségnek, s hogy a kedélyeket még inkább izgalomban tartsa, megadta a módját, az előre hirdett darabot este levétette, hogy is mondjuk a „napirend“-ről s adott helyette olyat, melyet tán sokan meg se néztek volna. Így történt ez a „Giroflé Giroflá“-val, mely elő nem adathatván, megnézte a „Dragonyosok“-at. A darabesere azonban senkinek se ártott, s nekünk az elháríthatlan akadályokat respectálnunk kell. Volt újdonság is elég. Így a „Szép asszony kocsisá“ vasárnap újra láttatta magát.

Kedden előadott „Az agglégények iskolája“. Irta Benedix. Az előadás a lehető legrosszabbul sikerült. Alig volt jelenet és alakítás, mely a darab gazdag előnyeit feltűntette volna. Általános hibája a vidéki színészeknek, hogy egyszer megszokott chablon-szerű játékkukat mennél többször, ha nem épen mindig új szerepekre applikálják. A valódi művész genialis önálló felfogását nélkülözve, nem képesek a rájuk bízott szerepek új vagy a régi utánzásával közönséges érdeket kölcsönözni. Az öreg bíró szerepét Bokody akarva se ejthette volna el jobban, ámbár Bokodytól eddigi fellépései után jobb alakításokat is várhatunk. Maár Julia azonban gyakorlott vervelel felett meg feladatának. Arányi több időt vehetett volna magának, hogy kis szerepét legalább betanulta volna. Balla határozott jó játékvál ez este a többi szereplők közül kitűnt. A közönség szép számmal jelent meg és a rossz előadás da-czára jól mulatott.

Csütörtökön Bokody új népszínműve „Angyalcsináló“ adatott. Ezen új eredeti magyar népszínmű, ámbár benne a népies elem egyáltalán nem túlnyomó, és így inkább a drámai színmű válvajhoz tartozik, érdemet tarthat arra, hogy egy fontos társadalmi problema megoldását kísérlette meg. A darab maga sok technikai jártasságot, a helyzetek kihasználását, a hatáskeltés sok titkának ismeretét árulja el. Mindazonáltal nehézkes, hosszúra nyújtott fejleménye, de különösen pongyola nyelvezete miatt színpadi jövőt nem jósolhatunk neki. Úgyes átdolgozással azonban sok repertoireon levő darabot talszárnyalhatna és ehhez Bokodynak a legjobb sikert kívánjuk. Sok sejtés rész, sok üres sentimentális kimaradhatna és a számos szerencsétlenségek közül — melyek a kéz- és lábfezomodástól a sima gutatűség minden variatíóban előfordulnak — a fele is megtenné a hatást. Az előadással a darabot meglehetősen tönkre tették színészeink, kik nem tudják megszokni a szerep betanulását. Maga Bokody és a jutalmazott Bokodyné legjobban játszottak; Maár Julia szintén megálta he-

lyét; Csillag Amália éneke fátyolozott volt. A darab zenéjéről csak elismeréssel szólhatunk, ámbar a hirdetés 7 piécéből ha jól emlékezünk csak 3 vagy 4-et hallottunk. A közönség nagy számban jelent meg a zártszéken, és úgy Bokodyt, mint Spitzer Endrét többször kihivta.

IRODALOM.

— Kimerítő aethetikai tanulmányokban meglehetősen szegény irodalmunk egy jeles művel gyarapodott, melynek címe: Gaal József élete és munkái. Irtá dr. Badics Ferencz. Kiadó Aigner Lajos, ára 1 frt. Gaal Józsefről ma már irodalom-ismerő ember is alig tud többet, mint legfeljebb azt, hogy ő a szinpad „Peleskei notárius”-nak szerzője. Pedig ő a 30-as és 40-es években kedvence volt a közönségnek, és alig volt író, kinek munkáit azon időben szívesebben fogadta volna szerkesztő és a kritika, mint Gaalét. O Vörösmarty és Petőfi, Kisfaludy K. és Szigligeti költsége között mintegy átmenetet képez. Költeményei, regénye, beszédei, színművei egyiránt ilyennek vallják. Ebben fekszik fontossága, ezért borítja méltatlannal a feledés és azért hálaival fogadjuk a fentebbi emlékiratot, mely Gaal emlékét finom széptani érzékekkel és szakbeli jártassággal újítja föl előttünk. A művet t. közönségünk figyelmébe ajánljuk. Kapható helyben is Scheiber József könyvkereskedésében.

— Pulszky Ferencz emlékiratainak III. kötete megjelent, mely a magyar emigrációról vezüldött szellemességgel és mint menekültjeink egyik vezérterfijára, nagy tapasztalattal ír. Különösen érdekel bennünket Kossuth sorsa Kiutaháiban és fogadtatása Londonban és az amerikai földön. E könyvből kitűnik az óriási hatás, melyet szabadságharcunk ezen halhatatlan hőroza külföldön a magyar nemzetiség eszméjének terjesztésével gyakorolt. A ki a magyar történelem új koráról olvasni szeret, annak melegen ajánljuk a művet, melynél lelketemelőbb és szívrehatóbb munka régen nem jelent meg irodalmunkban.

— Megjelent: A magyar Fiume. Irtá Jakab Elek. Ára 30 kr. A magyar tengerpart történetének leírása és politikai fontossága hazánkra nézve van e műben tárgyalva. Az érdeklődők megkaphatják a helybeli könyvkereskedésben.

— Kaptuk az „Ország-Világ” genálian szerkesztett képes lapot a magyar műveltség közönség számára. Megjelenik füzetekben Wilkens F. C. és fia kiadó-üzletében. Szerkesztő: Szinyai József. E lap valódi házagot pótol irodalmunkban és azon hivatásával, hogy a hasonló irányú német lapokat nélkülözhető tegye közönségünknek, pártolásra érdemes. Ára negyedeve 2 frt 50 kr.

— Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapest megjelentek „Az igmándi kis pap” Berczik Árpád eredeti népszínművének közkedveltségű dalai. Ára 1 frt 50 kr.

UJDONSÁGOK.

— Lapunk mellékletének tartalma: Pazarlás. Baromfityésztésről. Bűnügyi krónika. Minő öreg a köznagy. Czigány és a borbélyinas. Farsangi prédikáció. Kádár Kata. Rovás.

— A Katona-emléktábla felállítására iránt városunk intelligens köreiben nagy az érdeklődés. Nem mulasztathjuk el, hogy a helybeli testületet, köröket és egyleteket újlag fel ne hívjuk ezen kegyeletes czél támogatására, mely halhatatlan költségek, városunk szülőtte házában megjelölésére irányul.

— A jótékony Nőegylet folyó hó 7-én megtartott jelmezbálja az idej farsangi évad legkiválóbb jelenségei közé tartozik nemesek sajátossága, hanem legvidámabb fesztelensége és látogatottsága miatt is. Legvidámabb! nemesoda, miután itt nemesek a lábak mozogtak, de az élez és szellem szikrái is élénkítették a mulatságot. Az eszményi öltözetek, melyek a divat ama művészei: kivitelű szép és költői eszmét megtestesítő tárgyaira vonatkoztak, nagy élénkséget keltettek, míg

a jelmezes hölgyek csoportja a legvarázslóbb képet tüntetett elé; azok kedves játsszi fürge-sége s vidámsága pedig hatványozta a vig kedvet, mely hajnali 4¹/₂ óráig tartá együtt a társaságot. Csak a fényűzés moloehja az, melyet megemlítés nélkül nem hagyhatunk és pár év óta túlsúlyra jutott egyszerű toillet-eket e bálon teljesen kiszorította a selyem, bársony és atlasz; s oly pazar volt minden kiállítás, minőt nálunk nem szeretünk megszokva látni Hitünk, hogy hölgyeink a legnagyobb egyszerűség által hozzák helyre a hibát.

— A jakabiak vize. Városunk lakosai, de különösen a monostori birtokosok tudják, hogy a legközelebbi múlt november hó 10-ike táján jakabi, monostori és félegyházi birtokosokból összehitt vegyes bizottság alakított a jakabi pusztán nagymennyiségben összegyűlt belvezeknek a péteri tóba leendő levezetése fölötti megállapodás és vélemény-adás végett, s hogy akkor ajánlatba hozott és Pestmegye alispánja által is elfogadott a viznek oly módon eszközözendő levezetése, hogy a csatornázás, vagy jobban mondva árkolás alul kezdetvén, a viz csak akkor eresztetik el, ha az árok teljesen kész lesz. Később a félegyházi polgármester protestált a megyénél s az alispán úr a viz leeresztését elhalasztatni rendelte. E rendelet-ről a jakabiaknak tudomása nem lévén, ők hétfőn, folyó hó 9-én megkezdették az árkolást és ástak is egyik helyen 25, másik helyen 12 öl hosszú árkot. A félegyházi szolgabíró úr értesülvén e műveletről, kedden 11-én délután sürgöny útján kérte fel Lestár P. polgármester urat, hogy a viz eleresztését, ha másként nem lehet, karhatalommal is akadályozza meg, különben Monostort és a félegyházi birtokokat elborítja a viz és végtelen károkat fog okozni. Polgármester úr Dömötör alkaptány urat azonnal utasította, hogy szerdán hajnalban a lovas rend-örök kíséretében a helyszínre siessen és a munkálatot rögtön beszüntesse. Dömötör alkaptány úr odaérkezve, arról értesült, hogy a jakabszállási szolgabíró úr már kedden betiltotta az árkolást, és így, miután még a viz el nem eresztett, egyéb teendője nem maradt, mint még egyszer szigorúan megtiltani az árkolás folytatását, vagy a viz eleresztését, ezt megtévén, az ügy ez időszert befejezettnek tekintendő és menten lehetünk minden aggodalomtól.

— Mádi János úrtól vettük a következő felvilágosításokat, melyek hozzá fog-nak járulni a sok visszaélés megállítására, melyet helyben a tudatlan nép között tapasztaltunk. 1882. évi január 1-től kezdve a bekívánt 1863. évi január 15-ről keltezett oszt. értékű 10 frtos bankjegyek az osztrák-magyar banktól többé fizetés gyanánt el nem fogadhatók, úgy hogy 1881. évi december 31-vel a bekívánt oszt. értékű 10 frtos bankjegyek bevonatásának végső határideje letelik. Ezen határnaptól kezdve azonban ezen bekívánt bankjegyek az osztrák-magyar bank főintézetinél Bécsben és Budapestén kicserélés útján még elfogadhatók. Ilyen bankjegyek-ért való kárpótlás a főintézeteknél csakis különös kérelemre az osztrák-magyar bank főtanácsának engedélyével teljesíthetik. Ezen engedély kieszközlése végett a megtérítendő

bankjegyek a főintézetekhez jegyzék (Consignation) kíséretében nyujtandók be. 1887. évi december 31-ke után az osztrák-magyar bank már nem köteles (alapszabályok 89. cikk) a bekívánt 1863. évi január 15-ről keltezett osztr. értékű 10 frtos bankjegyeket beváltani vagy kicserélni. — Megnyugtatól értesítjük a közönséget, hogy a „Nép-bank” ezen régi tizeseket fizetésül elfogadja és egyes esetekben kész fel is cseréli.

— Az „Olvasókör” f. évi február 4-iki báljára a meghívók szétküldése megkezdett s a hét folyamán be lesz fejezve. Felkértemek mindazok, kik a meghívásra igényt tartanak, ha részükre meghívó nem kézbesített, hogy ez iránt a kör elnökségénél jelentkezni sziveskedjenek.

— Sok a panasza, hogy színházunkban a szinpad elejét díszítő petróleumlámpák nincsenek ellátva ernyőkkel és az első pár sorban alig lehet a szemképrázatást elviselni. Igazgató úr kötelessége ezen segíteni.

— Megtámadás. Folyó hó 7-én esti 10 órakor három ismeretlen jómádar T. L. kalaposmestert, ép midőn háza kisajtaján belépni akart, megtámadta. T. egész hidegvérűleg revolvert szegezve reájuk, őket magától távol tartá, kik azután azzal fenyegettek, hogy úgy is betörnek házába. T. azonnal a rendőrségnél tett jelentést, segítséget kérve, de a főőrségen — saját állítása szerint — az örön kívül senkit se talált. Ez is illusztratio.

— A Gazdakör első bálját f. hó 21-én szombaton tartja a Beretrás-szálloda termeiben, mely az előkészületekből itélve látogatottnak ígérkezik.

— Hymen hírek. Király József helybeli tanító eljegyezte V. Kiss József tanító úr kedves s bájos leányát Rózárt; — Pálkás Vilmos czeplédi városi tisztviselő Szelezky Ilka kisasszonnyal, és Csorba Imre Mészáros Mariska kisasszonnyal a közelebbi múlt héten váltottak jegyet. Hosszantartó boldogságot kívánunk a jegyeseknek.

— Tűz. F. hó 10-én a sörházkaszárnya mögötti pincze azon részében, hol csavargók szokták magukat éjjelenként meghúzni, az általuk fekhelyül használt szalma meggyaladt s csakhamar nagy füstgomoly emelkedett felfelé. A tüzoltók idejkorán értesítve lőnek, de mire kiérkeztek, a szomszédok eloltották a tüzet.

— Az Olvasókör február hó 4-én tartandó báljára az előkészületek nagyban folynak, a rendező-bizottság megalakult, s mindent elkövet, hogy a bál régi jó hírnevét necsak megőrizze, de sőt népszerűség s kedélyesség által azt fokozza. Hölgyvilágunk körében is nagy az érdeklődés, annyira, hogy a bál elé vérmes reményekkel nézhetünk.

— A jégspport barátainak öröme igen rövid volt. Valóságos tavaszi verőfényes napokat élünk. Alig izlettette meg kellemeit s vont bűvös körébe annyiaikat a koresolyázás szelleme, máris fukarul visszavonja azokat. A tolakodó nap nem várt heve felolvasztá a jeget, füstbe űzve egy „hosszú koresolyázási évad” beköszönhetésének reményét. Oh! mennyi sohaj lebben el, epedve a koresolyázás élményei után, s mennyi nehezeltés a végzet ellen, mely oly szükkeblűnek mutatja magát.

Kívánjuk, hogy a jégspport kedvelői bánata minél rövidebb s öröme — egy fagyos reggelen beköszönő sáros jégen — minél tartósabb legyen.

— A színházbajáró közönség megnyugtatól közöljük, hogy a színházban polgármesterünk vezetése mellett kiküldött bizottság érélyes közbenjárása folytán tűzveszély esetére minden ez időszert lehetséges intézkedések megtétettek.

— Szerencsétlenség. Folyó hó 12-én Tormássy Pál ballószegi lakos, szomszédcsüguban levő s már pusztulásnak indult ház aljából építkezéshez szükséges agyagot ásván ki, a fal reá zuhant s jobb halántékán sújtá úgy, hogy szörnyet halt.

— Megjárta. Ócsai József czeplédi lakos régóta dohánycsempeszt gyanúja alatt áll, de mindedig úgyesen ki tudta kerülni a rajtakapást. Folyó hó 12-én azonban, midőn egy kocsiderék szűzdohánnyal városunkba hajtott volna, rajtavesztett, mert Horváth Lajos gyalog csendőrbiztos — ki annyiszor adta tanújelét ügyességének — elfogta, s kötelességszerűen, két lóval, kocsival együtt a pénzügyőrségnek átadta.

— Alpár pusztán a gyermekek között járványosan ütött ki a vörheny, úgy, hogy az ottani iskolát beszüntetni kellett.

— A színház — tűzbiztonság tekintetében a közönség érdekei szemelött tartásával — nagy átalakításon megy keresztül, az oldalbejáró, mely a színházmelletti sikátorra nyílik, már kivágott, s csak az asztalosmunka hiányzik; míg másrészt a karzati lejáró máshova elhelyezése is kivitelre vár.

— Nyilvános számadás a jótékony „Nőegylet” karácsonyfájának költségeiről s azok fedezetéről. Öltözékek készíttetése és a karácsonyfa felszerelési költsége összesen: 136 frt. 78 kr. Ajándékozás útján begyűlt: 15 frt., a nőegylet pénztárából utalványoztatott: 121 frt. 78 kr. — Pénzbeli adomány-nyal járultak: Horváth Béláné 5 frt., Pacsu Mihályné 2 frt., Szeless Józsefné 2 frt., özv. Kovács Lászlóné 2 frt., Kovács Juliska 2 frt., Gr. Vasquezné Kovács Teréz 2 frt. Ruha-és süteményféléket ajándékoztak: Ujszászy Gyuláné, Szabó Lászlóné, Krizsán Józsefné, Bleyer László, Gr. Vasquezné Kovács Teréz. A jósziví adakozóknak ez emberbaráti nemes czél támogatásért az egylet nevében hálás köszönetet mond a bizottság. Gróf Vasquezné Kovács Teréz és Ujszászy Gyuláné, biz. elnökök.

— Nyilvános számadás a helybeli jótékony „Nőegylet” által január 7-ikén rendezett jelmezbál bevétel és kiadásairól. a) Bevétel: jegyekből 225 frt., — felülfizetésekből 107 frt., — virágok elárúsításából 53 frt., — összesen: 385 frt. — b) Kiadás: 194 frt. 88 kr. Tiszta jövedelem: 190 frt. 12 kr. — Felülfizetni illelve ajándékozni sziveskedtek: Wittman Károly 3 frt., Pacsu Mihály 2 frt., Szeless Ferencz 1 frt., Tarnay Sándor 4 frt., ifj. Szeless Kálmán 4 frt., Schwarcz Ignác 1 frt., Domokos Boldizsár 1 frt., Schwarcz Gusztáv 3 frt., Barta Henrik 1 frt., Szegedy György 1 frt., Dr. Fekete József 1 frt., Nagy József 4 frt., Katona Zsigmond 2 frt., Bleyer Ferencz 1 frt., tisz. Pollák Ede 1 frt., tisz. Illésházy János 1 frt., Vojnárovits Sándor 3 frt., Scheiber

TÁRCSA

Vad rengeteg

Vad rengeteg, sötét berek
Ez az ilik az emberek . . .
Vad rengeteg sűrű lombja
Fájó szívem oda vonja!

Mélán sutog a lomb, s alól
Kis madárka halkán dalol:
Szívemben meg sir a bánat,
Siratgatom jó anyámat!

Lomb-zúgáson, madár-dalon,
Tán elesitul a fájdalom . . .
Vagy meghasad e szív rájok
. . . Igy is, úgy is csak jól járok . . .
— Véget ér a régi átok!

Bacsó Ferencz.

Első jelmezbál Kecskeméten.

(1882. január 7.)

Hegedülnek, szépen muzsikálnak,
Jó kedve van az egész világnak.

Miért nem vagyok én festő? Hogy megörökíthettem volna azt a sok szép arcot, azt a sok kedves mosolyt, azt a sok csinos jelmezt!

Miért nem vagyok szobrász? Hogy mintául választhattam volna azt a sok sylphidi termetet, azokat a lenge anygali alakokat!

De hát miért nem vagyok csak fonográf? Hogy ismételní tudnám azt a sok józú nevetést, azt a kedélyes társalgást!

Nem vagyok festő, sem szobrász; még

csak fonográf sem vagyok. Egyedül a tollat szoktam olykor-olykor nyomorítani. Hozzám fohászodom tehát oh tollam; légy most az egyszer festő, szobrász és fonográf!

Felesleges munkát művelnék, feneketlen hordóba tölténém a vizet, ha azt akarnám bizonyítani, hogy a jelmezbál sikerült. Csupán a megjelent bájos hölgyeket kell felsorolnom és ez magában a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy a jelmezbál várakozáson felül jól ütött ki.

Szemléljük meg tehát a díszes hölgykoszorú mindegyik virágát. De hogy úgy ne járjak, mint Páris az ő almájával, betűrend szerint végzem el kellemes kötelességem. És pedig legyen az első a menyecskeké.

Armandola Károlyné ú. h. csinos olasz népviseletet mutatott be. Rövid kerek alj, többszínű szalagpántokkal.

Gáll Ferenczné ú. h. igen elegans vadgalambszin satin merveilleux öltözéket viselt.

Dr. Galambosné ú. h. galambjelmeze sikerült volt. Öltözéke: fehér atlasz, bőven ellátva illusióvali Valódi szárnyai szünóra után levették, de a csinos galamb megmutatta, hogy azok nélkül is tud repülni — ügyes tánczossal. Fejdiszül egy levélkét tartó galamb szolgált. Az öltözéket apró piros cipő egészítte ki.

Halász Zsigmondné ú. h. Dabaszról, nagyon elegans fekete faille robe ruhát viselt virágdíszszel.

Hornyai Józsefné ú. h. jelmeze üstökös-csillagot ábrázolt. Öltözéke: fehér atlasz arany kivrásokkal, fejdísz illusióból, mely azonban — fájdalom — csakhamar áldozatul esett egy gyertya udvariatlan lángjának.

Czeplédet Kornis grófnő képviselte díszesen. Öltözéke: crème surah, mille fleurs

satin merveilleux-vel; vadrózsa díszítéssel és sottisch rózsaféjdísz.

Magyar Pálné ú. h. jól megválasztott lengyel nő jelmezből volt a menyecskeké bokorétájának egyik csinos virága. Öltözéke kék atlasz aljból, marabouval díszített bordeaux bársony-köpenyből állott; a fehér lengyel főveg a la Ulane igen helyesen állt a csinos jelmezhez.

Pacsu Mihályné ú. h. díszes és jól álló öltözéke lilla satinból készült bársony betétekkel és ezüst kivrásokkal.

Papp Sándorné ú. h. remek francia pórno jelmezből volt. Öltözéke: fehér brocát, kék surah és gombos rojt derékdíszszel. A kék selyem kamásni papusot mutatott a cipőből. Kék surah kontyra kötött kendő; szintén ily zsebrendő csipkével szegélyezve; keztyű és legyező nélkül. E szép jelmez oly általános tetszést aratott, hogy bájos viselője méltán eldaldolhatta volna:

Hogyha végig sétálok a teremben,
Nincsen a ki meg ne állna mellettem;
Azt susogja fiatalja, öregje:
Jaj be csinos, be takaros
Ez a kedves, szőke menyecske . . .

Ruttkayné ú. h. fekete faille ruhája imponáns uszálylyal, mezei virágok közt rózsagarniturral felékesítve felette elegans volt.

Schram Vilmosné ú. h. nagyszerű cigány menyecske volt. Öltözéke: vörös és sárga atlasz-alj, kék pruszlik fekete bársonnyal és arany-csipkézettel; rövid ujjú ingvállak arany-csillagokkal kivravva; hajában fehér és piros gyöngyfonat díszlett. Egy füzér régi pénz díszes nyakéket képezett.

— De jó, hogy nem ilyen bájosak a valódi cigány menyecskek! — Mondja valaki.

— Miért? — kérdezém.

— Mert ha a fekete Faraho unokái ilyenek lennének, én is — vályogvető volnék.

Schwarz Gusztávné ú. h. igen csinos virággal díszített fekete faille toillettéje díszre vált kedves viselőjének.

Schwarz Ignácné ú. h. fekete atlasz öltözéke gyöngyökkel kivravva felette izlésses volt.

Sós Józsefné ú. h. csinos fehér atlasz öltözékéhez igen jól állott a sottisch virágdíszítés.

Szeless Józsefné ú. h. Finum Rózi volt, még pedig a „finomából”. Öltözéke, melyet Blaháné szabója készített: szoknya szoknya tetején; ezerranczú, bokorugró felső szoknya. Aranyos fejkötője valóban remek volt. Aranypatkós piczi piros csizmával finomul aprózta a csárdást. A fehér crépe-lise kötény csipkével felette emelte az öltözéket, valamint a nyakék ezüst-kalárisokkal, melyek épen úgy megérdemelték a közönség lelkes éljenseit, mint bájos viselője.

Tassy Pálné ú. h. nagyon herczig francia udvarhölgy volt. Korhú öltözéke fekete faille-ből készült sárga betéttel és a jelmezt jellemző „zengő kráglí”-val.

Dr. Turcsányiné ú. h. elegans roccoco jelmezt viselt veres atlaszból, török betétekkel és rizsporozott hajjal.

Ujszászy Gyuláné ú. h. díszes fekete faille crème öltözéke csipke-tunique-vel egyike volt a legizlésebb és legelegansabb toilletteknek.

Vályné ú. h. díszes fehér moire öltözében jelent meg tarlatánnal és rózsaszín quirlanokkal feldíszítve.

Vojnárovitsné ú. h. felette szép öltözéke vadgalambszin noblesseből készült világos bordeaux moire-ral, sottisch rózsá garnitúr atlasz-levelekkel.

József 1 frt., Liphay Pál 4 frt., Ordódy Lajos 4 frt., Felek Andor 4 frt., özv. Kovács Lászlóné 2 frt., Gróf Vasquezné Kovács Teréz 5 frt., Dr. Szeless József 3 frt., Tarnay Sándor egy virágcsokorért 50 frt. Fogadják a nemesszívű adakozók az egyet hálás köszönetét. Gróf Vasquezné Kovács Teréz biz. elnök. Dr. Szeless József pénztárnok.

— Egy megszökött rab elfogatása. Lengyel Lajos bajai szül. 30 éves, 8 évre elítelt rabot, ki múlt hó 29-ikén a helybeli törvényszék börtönéből megszökött, Kőbányán elfogták. Lengyel szökése után egyenesen a fővárosba ment, de mivel ott benn nem érezte magát kellő biztonságban, Kőbányára rándult ki, hol folytonosan a mezőkön bolygott. A mezei rendőr épen akkor találkozott vele, mikor egy tanya közelében egy pulykát kapott föl, valószínűleg, hogy eladja. A rendőr kérdésre vonta s miután magát igazolni nem tudta, letartóztatta. Kőbányáról azután beszállították a (budapesti) főkapitánysághoz, hol azonnal felismerték benne a kecskeméti börtön szökevényét. Ez esetről a kecskeméti kir. ügyészséget is azonnal értesítették.

— Színházi hírek. Ma vasárnap 15-ikén adták: „A körösi leány“ Balázs Sándor legújabb énekes népsziműve, melyet a népszínház is elfogadott előadását végett s melyet csak kivételesen engedett meg szerzője itt minden szinpad megelőzésével először előadni. E darab Kecskeméti-Körösi ról Budapesten játszik. E darabban lesz Demény Victoria utolsóelőtti fellépte, — ki is férjhez menvén a szinpadtól véglegesen megválik. — Hétfőn 16-ikén bérletfolyamban megismételtek „Tiszt urak a zárdában“ közkedveltségű operette Demény Victoria utolsó felléptével. — Kedden nem lesz előadás, szellőn Balla Béla jutalmára az itt oly régen nem adatott, és a regényes szinműrodalom egyik kiváló nagyhatású terméke „Hinkó a hóhér legény és Markitta a hóhér leány“, ebben a fűszereket Balla a jutalmazandó, Bágyoni és Komáromi Lajos Czeglédéről fogják játszani. — Csütörtökön sok oldalról nyilvánított óhajtsanak engedve, „Bouquillon“ mulattató vigjáték és szombat 21-ikén „Girofle-Girofle“ Lecoq közkedveltségű operetteje. — Ezek után több érdekes vendégszereplés veszi kezdetét: ezé sorát Molnár György tragica szinművész nyitja meg; vendégszerepleni fognak még egyelőre, Mis Lazó a világhírű repülő tündér és aranylégy, — Erdélyi Marietta a vidék legkiválóbb népszimű és operette primadonnája. Továbbá Pepi a népszínházi előadásokból ismert híres elefánt is be fogja ügyességét mutatni. — A következő bérletben több nevezetes újdonság is színe fog kerülni, többek között „Könyvtárnok“ a bécsi udvari színház jeles repertoar darabja, „Kéjutazás“ a budapesti nemzeti színház kedvelt repertoar darabja.

— A Körös-Tisza-Maros vidékén Horváth Gyula kormánybiztosának keretében működő mérnöki kar f. évi január hó 28-án Szentesen zártkörű elite-bált rendez, belépti díj nélkül, mely bálnak elnökül Ullmann Sándor, alelnökül Száz Géza választotta meg a bálbizottmányt képező összes mérnökök által.

— Örjögő. Gyurkó József, ház- és

földtulajdonos, huzamos időn át volt városi rendőr és drabant, szolgálatát elhagyván, témázó elmezavarba jutott; de utóbbi időben az örjögő dühösség oly rohamai fejlődtek ki rajta, melyeknél fogva családjára s környezetére életveszélyessé vált; a kapitányi hivatal által orvosi megfigyelés végett egyelőre a városi kórházba helyeztetett el.

— Hivatlan dézmáló. Lengyel Szórád Terézia a „József“ gőzmalomban 3 véka tisztabúzáat — a társulat tulajdonát — gyalogkocsin saját vámjá alá taligázta, az éber vámpol tolvajját azonban tetten érve, a kapitányságnak szolgáltatatta át, hol most négy tal közt évelődik a nemsikerült dézmáló.

— Ez is czimbora. A folyóka-útezai egyik koresmában Bagi István béresszolgá kedélyesen megosztá borát Laczi József kocsis czimboraival. Laczi József ittasságot szinelve, pajtásának 12 frt értékű új szűrét magára kapta, hogy megnézi benne az időt. Várta, várta, de hiába várta Bagi István Laczi Jósikát, mert vele az idő is, szűr is elballagott. De a rendőr nyomra talált, a szűr igaz tulajdonosának, Laczi Jósikát pedig a fenytő bíróságnak megkerítette.

— Hütlén gőzmalmi ör. Orgoványi Rózát Szurok István rendőr holdvilágos hajnalon teherzsákkal hátán a mezei-útczán kifelé ballagni látván, gyanúsak tünnt fel előtte a bujkáló nő. Járáskelese iránt kérdőre vont asszonyt azt felelte: gabonát viszek a Vincze malmába őrteni, mert az öreg gőzmalomban nem jutott rám a sor. Az asszony állítása kétesnek tünnt fel, azért a rendőr őt visszatuzskolta s a régi gőzmalomnál megállapodtak, az ajtón bekopogtattak, mire Rózalia asszony férje: H. Kiss Pál gőzmalmi éjjeli ör erősen bizonyította, hogy felesége a 2 véka árpát az említett okból vitte el. A rendőr nem tágotott, követelvé, hogy az árpát a kapitányi hivatalba vigyék; férj és feleség most összefogtak s minden áron birtokába akartak jutni az árpának, és csak az őrtanyáról vészspóllásra megjelent segélyvel menthette meg Szurok István a bünyelt, mely által nemcsak azon árpának lopott volta, hanem 12 db. gőzmalmi zsákban 36 frt 56 kr értékű külön fajú lopott gabona is találtott. A hütlén ör és párja a fenytő bíróságnak adattak át.

— Tolvaj tanoncz. Pataky-Nyirády czég üzletében alkalmazva volt Szalay László tanoncz élelmen módját talála fel a szerzésnek: a zavarosban halászott. Inyét nem elégitette ki a szomorú sorsra jutott déli gyümölcsök, datolya, füge stb., hanem nagy örömet lelte még fel az ötösök és tizesek el-tüntetésében is; — mignem rajta vesztett. Vallatás alá vétetvén, beismerte bűnét, s töredelmes vallomást tett, melyszerint a lo-pásra édes anyja által bujtattott fel, kinek naponkint az általa eltulajdonított összeggel beszámolt, de hogy mennyit tolvajolt el nem tudja, arra azonban emlékszik, hogy Karácsony előtti estén 40 frttal számolt be anyjának. A czég vesztesége 400—450 frtra rúg. Tolvaj, a bünszerző anyjával együtt a fenytő bíróság kezébe adatott. Még sokra vihetne volna.

— Saját kelepezéjükbe kerültek: Nyers Jancsi és Csilás Horváth Imre, jóhírnevű tolvajok, a közelebbi múlt bajai országos vásárba — mint a dunatiszaki szegénylegények — találkájukra, leutaztak,

Wasquez grófnő a szeretetreméltó el-nöknő diszes és izléses öltözéke a következő volt: fehér ripsz moire-ral, korall garnitur, igen jól álló koronaalakú fejdísz. Valóban méltán örvendhetett a jelmezbeli sikerén, mely úgyszólván lankadatlan fáradozásainak köszönhető.

A „menyecekké“-et felsoroltuk, most a „leányok“-on van a sor.

Abeles Julie baronesse elegáns kék roccocoja méltó dicséretére vált viselőjének.

Antal Mariska k.-a. svájci pásztor jelmezében igen kedvesen nézett ki. Csinos öltözékét széles karimájú szalagos szalmakalap és pásztorbot egészíté ki; haja kétágra fonva repdesett.

Bódogh Emma k.-a. odaliszk jelmezben jelent meg. Diszes öltözéke: rózsaszín satin zöld bársonnyal és arany-diszitékkel. Arczán a feredzsét könnyű fátyol képviselte.

Dáskál Emma k.-a. „Marsca“, az ez-red leánya „jól sikerült jelmezét viselé, mely igen izlésesen volt összeállítva.

Dáskál Henriette k.-a. kedves spanyol tánczosnő volt; izléses öltözéke fehér satinból készült kék moire-ral. Jelmezét egy koboz egészíté ki, melynek verésére nem volt szüksége, mert a tánczos fiatalság a nélkül is lelkesült vala.

Dömötör Gizella k.-a. csinos kék satin öltözékében piros rózsákkal könnyedén szökölt, mint a gazella.

Fényfy Mathild k.-a. rózsaszín satin ruhájában bordeaux pluche-sel és felálló gal-lérral elegáns volt, mint mindig.

Fényfy Vilma k.-a. Pierette jelmeze igen sikerült volt; öltözéke kék atlasz, fekete bársony csipkedíszszel. A szép Pierette-re a ruhára erősített csengők méltán hívták fel a figyelmet.

Katona Emma k.-a. sikerült és elegáns roccocoja rózsaszín atlaszból készült. A fehér paróka nagyon emelte az öltözék szépségét s igen jól állt.

Kovács Juliska k.-a. felette csinos „hó-fehérke“ jelmeze méltán részesült osztatlan tetszésben. A művésziesen összeállított öltözék ez volt: fehér atlasz-alj és derék; az alj dúsán díszítve hóvirággal. Nagyon jól állt a fűrtös fehér paróka, mely szintén hóvirá-gokkal volt ékesítve. Röviden, egyike volt a legsikerültebb jelmezeknek, mely méltó volt bájos „hófehérké“-hez.

Machleid Irma és Viki k.-a. nagyon elegáns és izléses kék tarlatán öltönyükben atlasz-derékkal, szintén kiváló díszei voltak az ékes hölgykoszorúnak. A piros peurdeugne kardisz, mely a szeszélyes párisi divat leges-legutóbbi újdonsága, igen jól vette ki magát.

Schram Mari k.-a. nápolyi olasz leány jelmeze a legnagyobb mértékben sikerült. Öltözéke a következő volt: kék satin-alj, piros és sárga szalag-pántokkal; heliotrop bársony-derék; fehér satin-kötény piros szalag-szegélyvel és arany-csipkével. Ha ilyenek a nápolyi nők, úgy nincs mit csudálkoznunk, ha Nápoly egy örökké mosolygó.

Szabó Fanny k.-a. méltóságteljes alak-jához igen jól állott diszes fehér atlasz-öltözéke. Szeless Aranka k.-a. egyszerűségében elegáns fehér atlasz toilettet viselt tarlatánál és fehér vadrózsákkal feldíszítve. Olyan volt, mint egy a habok közül felmerülő vizitündér.

Holdmezővásárhelyi bájos képviselője Szilárd Berta k.-a. volt. Szép öltözéke: rózsaszín atlasz, tarlatánál és rózsabimbó-garnitur. Pehely könnyűséggel tánczol.

Szulyovszky Kornélia k.-a. Buda-pestről elegáns öltözéke ez volt: crème ca-

hogy sikereiket megbeszéljék, lókötő dolgaikat rendezék, s a jövőre terveiket megállapítsák. Két lopott lovuk mellé hoztak is még egy harmadikat. Vigan dudolva hazafelé sebesen hajtottak, s a tázlári koresmán alud egy szekeren haladó, s ubába burkolt nőt pillantottak meg. Nini Imre! nézd csak, az a Terka! A biz a, mond Imre. Te vagy Terka? szölija meg Jancsi! Hát ki vóna más! mond, s kérdi: hová mentek? Kecskemétre szól a válasz! Jenei Istvánné született Tóth Pál Terézia, szegedi születésű, batonyai illetőségű, régi jó czimbora, kipondörök az ökrszekérről, ugrik fel a két betyár kocsijára; hajtanak villámgyorsan; hajtanak a szanki koresmáig, ott betérnek, és Tóth Pál Terka megvendégeli lovagjait. A szanki pusztán egy jó ismerős gulyásnál vig éjszakát töltöttek, míg egy más éjt a köncsögi Nixbró mellett átöztözték, így jöttek haza Kecskemétre, s szálltak be Nyers Jancsi muszájbeli hajlékába. Másnap Terka felkereste régi jó ismerős-jét, kinek a börtönben lért komaasszonya, kért és szívesen kapott ennek városi alatti vályogverő putriájában szállást. A régi börtönczimbora nő, közös háztartásban él Gál József ballószegi lakos szegény kis szőlőtulajdonossal, s tisztas életmódot folytatnak. Tóth Pál Terka komaasszonyával kivezetette magát Ballószegbe komájához Gál Józsefhez, de ez nem volt hon, több napokon át maga és mások üttöltésében távol foglalkozott; hajlékában felügyeletét, mert gazdasszonya piaci életmódja a városalji putrihoz kötötte — jó tanyaszomszédjaira bízta. — Terka mindezt jól megjegyezte magának; múlt évi december 16-án Nyers Jánoshoz disznótorba volt hivatalos, ott tapasztalatát haszonra fordította, rábeszélés nem sok kellett, Nyers Jancsi befogott, Csilás Imre és Tóth Pál Terka társaságában — ennek kalauzálása mellett kimentek Gál József ballószegi védtelen tanyájára, betértek, s összes mintegy 60 frt érő ingóságát elhozták. Terka 17-én, ismét komaasszonya gunyhójába ment, mintha semmim történt volna. A vészír csakhamar füléhez jutott Gál József gazdasszonyának, ez mint tapasztalt asszony nem soká tapogatózott, gyanúját Terka s czimbora ellen bejelenté a rendőrségnek, mely a tolvajokat egy kis rábeszélés-sel, vallomásra bírta, az ellopott holmik részben megkerültek, s ugyanezen alkalommal, s ezen czimboraság ellen kiderítették, hogy múlt évben Sváb Kovács Istvántól három, Gyenes Elektől szinte három értékes kocsis lovakat ök lopták el, melyek közül már egy darab, Pácskából, fel is hozott, a messzeágazó bandába az alföldi felelős községi őrség is bele van olvadva; többet a vizsgálat további sikerének veszélyezése nélkül nem közölhetünk.

— Halottak névsora f. hó 7-től 13-ig. 7-én: Loboda Mária törvénytelen fia József 1 óráss, időtlenség; Kurra Armánd halva született fia; Kovács Mihály leánya Mária 11 éves, torokgyík. Nyúl Ferenc leánya Karolina 2 éves, tudólob. 8-án: Apró János fia István 13 éves, toroklob. 9-én: Almás Eszter Kardos Istvánné 32 éves, hazymáz; P. Kovács András néssz. 65 éves, vizkór; Baranyi Anna Nagy Józsefné 28 éves, gumókór; Hettesheimer Abris irnok leánya Margit 9 1/2 hónapos, tudólob; Kiss Zsigmond fia Béla 3 éves szivgörcs; Borbók István fia Mihály 7 hónapos, görcs; Kovács Ferenc fia László 7 hetes, időtlenség. 10-én: Kovács József fia Antal 10 hetes, görcs; Szabó János özv. 64 éves, végelgyengülés; Sándor Elek fia Béla 8 hónapos, tudólob. 11-én: Fodor Mária Nagy Gerzsonné 30 éves, tudólob; Szappanos István leánya Erzsébet, torokgyík; Adorján Imre fia Imre 5 napos, gyengeség. 12-én: Tormássy Pál fia Sándor 21 éves, szélhűdés; Kocsó Sára özv. Száraz Jánosné 61 éves, sorvadás; Vörös János halva született fia; ifj. Csabai József halva született fia; Nyúl Ferenc fia Sándor 6 hónapos, görcs; Szabó Gergely fia Mihály 3 1/2 hónapos, görcs; Lenárt József leánya Mária 3 hónapos, görcs. 13-án: Faragó János fia József 10 hónapos, görcs.

PAPIRSZELETEK.

Egy fősvenyt kérdeztek, hogy mi bírta reá arra, hogy szakácsnőjét vegye nőül. Először, felelt ez, mert így megtakarítom a szakácsné bért, másodsor, mert egyszersmind megtakarítom egy feleség kiadásait.

Pinczér: — Mit parancsol nagysád?

Hölgy: — Hozzon nekem egy fagylatot és egy urat, a ki azt kifizeti.

Bíró: — Ön a pert megnyerte.

Peresfél: — En apellálok.

Bíró: — Józán eszénél van?

Peresfél: — Igen! Hadd lássa a főtörvényszék is, hogy igazam van!

chimir foulé, sottisch virág-hajdisz. Tüzes és kitünő tánczos, mint egy villy; kivált a csárdás érzelemteljes lejtésében ritkítja párját.

Tassy Irma k.-a. csinos Pierette jelmeze kék és rózsaszín moire-ből készült. Fej-díszül hegyes, lekonyuló sapka szolgált. Az egész jelmez dusan el volt látva csengőkkel, mik kedélyesen csörömpöltek, mint a nankingi porzellán-torony apró csengői.

Wagner Juliska k.-a. czigány leány volt, még pedig a legjavából. Öltözéke vörös atlasz volt feketével és arany félholdakkal. A fekete atlasz kártyákkal volt kivarrrva. Voltak, a kik ábrándoztak: kinek s minő jóslatot rejtenek-e kártyák. Valaki a következő, nem valami költői, de annál igazibb népdalt dudolta a fülembé:

A czigány leány sátorába,
Nem ég soha milly-gyertya;
Nem ég mert nincs rá szüksége:
Gyertya az ő, gyertya az ő
Égő szeme....

— È ben trovato — volt a válasz.

Imeja jelmezbeli hölgykoszorú mindegyik virága! Lehet, hogy a névsor nem teljes, lehet, hogy sokat tévedtem de hát gondoljuk meg, hogy mindent látni akarván Argus száz szemére, mindent hallani akarván Midász füleire s mindent leírni akarván száz kézre lenne szükségem. A kik ellen tehát önkénytelenül vétettem, úgy remény-lem megbocsátanak.

A férfiak közül csak kevesen jelentek meg jelmezben, a mint az különben előrelátható volt. Hja! Az „erős“ nembem kevesebb a vállalkozó szellem, mint a „gyengék“ közt.

Dr. Szeless József úr Göndör Sándor jelmeze, mit makra pipa és fokos egészített

Köszönet a részvétért.

Feledhetlen jó fivérünk, Deák Ferenc korán elhunyt föltötti gyászunkban, mely tisztelettel és hálás szívvel éreztük kötelességünknek köszönetünket nyilvánítani mindazoknak, kik szeretet fivérünk föltött tartott gyászszertartás alkalmával rokoni, baráti, jó-akarói érzelmöknök oly meghatóan díszes jelét adva, a boldogság küszöbén állott völegény ravatalánál megjeleni méltóztattak, és ezzel úgy a gyászoló arának, mint nekünk szívünk mélyen érzett fájdalomra a részvét enyhítő balsamát nyújtották.

Különösen fogadják köszönetünk nyilvánítását azok is, kik elhunyt drága halottunk ravatalát részvétök jelül oly díszes koszorúkkal elhalmozni kegyesek valának. — Mély tisztelettel Kecskemét, 1882. január 9.

A gyászoló ara nevében is

Deák László, Lajos, Gyula és Béla
mint az elhunytak fiverei.

GAZDASÁG.

Teendőink január havában.

Termesztő és tenyésztő gazdaságban mint a miénk, alig lehet valamikor egy-egy fontosabb teendő mint most, től idején a jószág gondozása, az úgynevezett teletetés.

Mi a gazdának a jószága? Drága kincse, személyné, büszkesége. Innen folyólag minden gazda szereti a szép jószágot.

De mibe kerül a szép jószág tartása, teletetése? különösen most, midőn a cseléd oly drága, eleség, takarmány, minden mérredruga. Valóban ha a gazda nem eléggé ügyes, takarékos, a teletetéssel maga-magát megesezi a jószága.

Ezért a jószágteletetés napjainkban az uradalmakban is kiváló gond és tanulmány tárgyává tetetett, s a legkitünőbb gazdászok foglalkoznak tüzetesen ezzel.

Mint hogy pedig bevett szokás szerént a teletetés súlypontját kiválólag január havára helyezik, mennyiben ekkor már következtetést lehet vonni a teletetés kimenetelére mind a jószág állapotát, mind pedig a kívántató takarmányszükségletet illetőleg: ennél fogva a mi kis gazdaságainkban is érdemes a teletetés körüli január havi teendőket eszmecserre tárgyává tenni, s róla elmélkedni.

A jó és takarékos teletetésre nézve, tudományos gazdászok tanulmányozásának eredménye, a barmok táplálására szolgáló takarmányszerek tápértékének meghatározásában öszpontosul.

A terményekben levő táperő mutatja meg tehát azt, hogy mikor, mit, és miként használhatunk okszerűen a jó és takarékos teletetésre. Azonban különböző állatokra nézve különbség van ebben is.

Az iránt, hogy milyen abrak és takarmányfélék? mely időben? miként készítve? lesznek legtáplálóbbak szarvas-marhákra, lovakra, birkákra, sertvésekre stb. az eddigi tudományos buvárlatok és tapasztalatok nyomán a gazdászok következőkben állapodtak meg.

A szalmafélék feletetése leghe-lyesebb és legokoszerűbb most január havában; megjegyezvén, hogy a növendék fiatal jószágnak most is és mindig jobb takar-

ki, valóban nagyon sikerült volt. Általános volt a vélemény, hogy Göndör Sándor egészen méltó Finum Rózsához. Ennél igazabbat és nagyobb dicséretet én sem mondhatok.

Szabó Károly úr pörge magyar bajsza daczára nagyon csinos francia marquis volt.

Füvessy Imre úr boeskoros oláh jelmeze annyira sikerült volt, hogy — mint halljuk — a rendnek kapu alatt álló öre be sem akarta eresztetni, azt gondolván, hogy valódi oláh pórral van dolga.

Don Sárközy László spanyol hidalgo, grandissimo caballero; blancissimo harisnyával és tollas fővegével méltán büszkélkedhetett grandisága érzetében.

Nagy János úr Petur bán jelmezét viselte, de korántsem szavalt „Bánk bán“-ból, hanem így gondolkodott (igen helyesen):

Hej huj magyar ember
Osszeüti bokáját.

— — — — —
Büszkén kiáltja:
Három a tánc halálíg,
Ej haj világs —
Ej haj! virradtig!..

Igy esett meg az első jelmezball Kecskeméten. Dicsekedhetünk vele, hogy minden ízében sikerült mulatság vala — de mégis! Egy hiba volt: csak fél ótig tartott a tánc s az eleven „hófehérke“ hiába igyekezett visszatartani jó példájával a távozókat. Pedig ugyan tüzesen húzta az Andris:

Bárcsak ez az éjszaka,
Három napig tartana;
Három éjjel, három nap,
Kimaltnám magamat.

Most pedig nincs más hátra, mint az a kívánságom, hogy ez a remek mulatság ismétlődjék minél előbb, s akkor tánczoljunk kivilágos kirirradtig! Homeros.

mányt kell adni, mint a felnövekedettnek; mert a mely barom gyenge korában rosszul tápláltak, rosszul is fog nőni.

A hüvelyes vetemények szalmája tápértékre nézve a szénafélékhez legközelebb áll, de szecsakázásra egyáltalában nem alkalmas; főleg a juhok számára használandó.

Árpa- és zabszalma természetesi puhaságánál fogva szarvasmarhának való, s legcélszerűbb szecska alakjában etetni, de 2 1/4 hüvelyknél (6 centimeter) rövidebbre nem kell vágatni. — mert ekként már eléggé légy takarmányt képez; a szarvasmarha így jól megrághatja; — s mivel kőrödés alatt különben is újra megrághja, tehát kellőleg megrághva kerül emésztés alá; azonban igen célszerű a szarvasmarhával etetett szecsakát megfűlleszteni, és hogyha olajsonkolyt kevernek közibe, legjobb ezt megtörve szárazon hinteni a szecsakára.

Szarvasmarhák január havi gondozása és teletetése ekképen a legolcsóbban és teljesen kielégítőleg eszközölthetik.

A búza- és rozsszalma leghasznosabbban értékesíthető a lovak számára, — ezeknek erősebb rágószerveik tekintetéből; — de meg azért is, hogy a rozsz és búzaszalma durvább szövete őket hosszabb időig való rágásra, ennél fogva erősebb mérvű benyálózásra készíti, mit a lovak gyomor-szervezete egészségi tekintetből is megkövetel.

Adjunk hát lovainknak januárban búza- és rozsszalmat, de mindig szecska alakjában, nem pedig szálisan, — azért is, mert így jobban el lehet azt az abrakkal keverni, —

továbbá mert ez által kényszeríthetjük őket mind az abrakot, mind a szecsakát jobban megrágni és benyálózni, a mi az emésztésre nézve jó hatással van; különben pedig ha rozsz- vagy búzadarát etetünk a lovakkal, ha ezek szecsakával kevertetnek, nem okoznak oly könnyen gyomorbajokat. Végre a szecska-étetés a szaloszalma-étetésnél azért is okosabb, mert a lovak foga ebben nem kopik oly erősen, s ezenkívül kevesebb idő is kell arra, hogy a lovak szecsakával kevert abrakkal jól lakjanak, mintha az abrakot is külön etetnénk meg, a szalmát is szálisan; mely alakban a ló azt csak igen fitymálva szállozza, s nem lakik jól vele, nem is iszik reá úgy, mint a szecska-étetéssel.

Igy midőn a szalmatakarományból jó és olesó táplálékot nyerünk, most január havában ezzel a jószágainkat jó állapotban tartathatjuk; a mi a drágább abrak- és takarmányféléknek jelentékeny megtakarítására vezet.

Ezekhez még csak azt tesszük, hogy a hol ennyi gazda van mint nálunk, sőt még a gazdasági érdekek előmozdítása céljából gazdakör is áll fenn: igen célszerű volna telen át gyakorlati kísérleteket tenni a takarmányféléknek etetésül való alkalmazására használt legújabb gépekkel. Ez által a jószág-tartás s teletetés érdekei egyszerűleg mozdíthatnának elő. Karöltve a Gazdasági Egylet és Gazdakör ezt legjobban eszközölhetné, mert a mi szomszédságainkban nincsenek nagy uradalmak, hogy oda mehetnénk az ilyeket tanulmányozni; nekünk magunknak kell segíteni magunkon.

ÜZLET.

A tengeri ára a hét folytában 20 krral m-mászként emelkedett. Bánati 6.40—6.50 kr.

Árpakinálat csekély. Ára jó minőségűnek 8 frt. Hízalóink jól jártak, kik készlettel ellátták magokat.

A tehervásut melletti lerakó-hely felépítése részben a hízalók, de főleg a vasúttársaság érdekében fekszik. Mert a vasúttársaság addig, míg címzett tényleg át nem veszi a gabonát, annak mennyiségeért felelős, most azonban a szabad téren felállított vagonokban sűrűn hiányozhatik a szállítványból, melynek hiányát pedig a vasúttársaság megtéríteni köteles. Továbbá a hízaló urak nem tartoznak a gabonát 3 napnál előbb elvitetni, 3 napon belül u. n. fekbért se fizetnek, a mi tekintve a vagonok visszatartását, a vasúttársaságnak nem csekély hátrányára volna.

Az új malom részvénytársulattól az osztr. államvasút igazgatósága ca 3000 frtot kér az udvarába építendő vágányért. Hallatlan! annyal inkább, mert ezen vágány felépítése ezelőtt díjtalanul megterítették és különben is a vasúttársaság részére rendkívüli előnyökkel jár.

A pénzpiacról. Mint előre látható volt az új év kezdete nagy igényekkel lépett fel a pénzintézeteknél és különösen az osztrák-magyar-banknál oly nagy volt a mult heti kereslet, mely majdnem páratlan a bank történetében. Nálunk nem tapasztaltunk ugyan nagyobb pénzhányt, jóllehet itt is jelentékenyen erősebb volt a kereslet, de annál nagyobb volt Bécsben, Berlinben és különösen Londonban, hol pénz 7 százalékon alul nem volt kapható. Angliából ha kisebb mennyiségben is, de folyvást exportálják az aranyat, ha nem Amerikába, akkor Lissabon vagy Egyiptomba és míg a tartalék jelentékenyen meg nem erősül, a discont leállítására gondolni sem lehet. E kedvezőtlen állapot azonban csak rövid életű lesz, mert a január 1-én a különféle szelvények által folyóvá lett pénz mégis csak forgalomba jó és akkor a viszonyoknak is változniok kell.

Szerkesztői üzenetek.

Öszi szél sir. Januáriusig már kisírhatta volna magát. Valami vigabbat!

B. F. úrnak Helyben. Az egyik beválik Szerelmi vallomás: Legjobb azt előszóval elmondani. Ha így aztán sikere lesz, szívesen ajánlkozunk önt a Hymen-bírek objectumává tenni.

Munkatársainkat kérjük, hogy nekünk szánt becses cikkeiket eredetiben csak is hozzánk küldjék, nehogy úgy tűnjék föl, mintha mi copiakat használnánk.

Crayon: Tolla ügyesen fog. Felhasználjuk. Mások is.

H. O. B. úrnak Budapest. A gyöngyhuszár-életből talán jutna töled egy-egy anecdotá. Hol lakik a jó K.?

A. D. úrnak Szolnok. Köszönjük az eismerést. Mi hír van a Tiszánál?

V. I. úrnak Helyben. Elfoglaltatásunk miatt személyes látogatás helyett ez úton kérünk mást. Az első elkésett.

Felelős szerkesztő: FEKETE JÓZSEF.

(X) Rendkívüli fontos mellbajok és makacs köhögésben szenvedők részére az orvosok által eddig legjobbnak elismert és meglepő sikertől koronázott gyógyszer, (a gümőkör minden fokában gégehurut, idült köhögés vagy rekedtségnél) a Dr. Miller-féle mohnövényedv. A szenvedő emberiség ezen szerben a mellre nézve rendkívül becses eszközt bír, melynek biztos gyógyerejére nézve feltűnő bizonyíték rejlik abban, hogy fennállásának rövid ideje alatt, dacára a számtalan, tenen dicserő és ajánlott szernek, magának minden felé út nyitott. Eredeti tégelyekben van gyártelek és felnöttek számára. Egy tégely ára használt utasítással együtt 50 kr. Kecskeméten valódi minőségben egyedül Bóka Zsigmond fűszer-kereskedésében, Szegeden Gözner K. m. k. lotto-üzletében Budapestben Edecskúty L. m. k. udvari ásványviz-szállítónál kapható. (14—3)

HIRDETÉSEK.

TEMETKEZÉSI INTÉZET MEGNYITÁS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, miszerint helyben, a barátok terén levő Mayer János-féle üzletet átalakítván,

MAYER JÁNOS és TÁRSA

cézég alatt

TEMETKEZÉSI INTÉZETET

nyitottunk.

Temetkezési üzletünk létesítésénél legkiválóbb gondunkat arra fordítottuk, hogy a legelőkelőbb temetési rendezések mellett a legcsekélyebb igényekkel kívánt egyszerű temetéseket is eszközölhessük, úgy, hogy bárki jön is üzletünkbe, mindennemű halotti vásárlásokat eszközölhet és nem lesz kénytelen más üzletet felkeresni.

Üzletünkben a legdiszesebb ércz- és fakoporsók, bársonnyal, selyemmel és mindenféle kelmével bevont koporsók a legnagyobb választékban kaphatók.

Halottas ruhák

férfiak, nők és gyermekek részére selyem, bársony, atlas, satin és finom gyolcsból készzen találhatók.

Szemfedelek, koszorúk, bársony-, csipke- és selyempárnákban a legnagyobb raktárral rendelkezünk.

Egész temetések rendezésénél a halottas szoba díszítését, valamint a ravatal felállítását eszközöljük és egyszersmind egy igen díszes halottas kocsival is rendelkezünk, valamint a diszkisérteket is — a nagyvárosok mintája szerint ellátva — a n. é. közönség rendelkezésére bocsátjuk.

Temetkezési intézetünkben, mely Rosenbaum Antal és Társa siremlék- és kőfaragógyár üzletével solidaris összeköttetésben áll és e vidéken a legnagyobb fehér és vörös márvány siremlék-raktárral rendelkezik,

siremlékek 3 forinttól kezdve

a legmagasabb áráig készzen kaphatók és a siremlékekről rajzok kívánatra ingyen és bérmentve bármikor kiszolgáltatnak.

Temetkezési vállalatunk minden czikkeit kizárólag gyárakban szerevezve be, azok helyben igen ügyes munkások által felügyeletünk alatt készítettnek el, minél fogva oly olesó áron szolgáltatunk ki minden legcsekélyebb bevásárlást, hogy azt semmi üzletben sem lehet olesóbb áron beszerezni.

Az árjegyzékek minden egyes temetkezési osztályról, az abhoz tartozó czikkeivel együtt — melyekben az egyes czikkekről a legalsóbb árak feljegyezve vannak — kívánatra bármikor kiadatnak.

Azon reményben, hogy a n. é. közönség czégünket, — mely 30 éven át „Mayer János koporsó-raktára” cézég alatt a helybeli piacon a bizalmat kiérdemelti igyekezett — becses pártfogásában részesítendő, maradtunk

tisztelettel

Mayer János és Társa.

1 (3—3)

Tüzifa-eladás.

A nagykorösi-útcza Kovács-féle emeletes házában a legjobb minőségű baracsi tölgyfa kapható — Bővebben értekezhetni ugyanott a tulajdonos

Blau József

3 (3—2) k. reskedővel.

Ház-eladás.

Hertzeg Mari úrhölgy tulajdonához tartozó, a belső-sótáterén lévő ház szabad kézből eladó. A feltételek iránt értesítést ad a megbízott

Fekete István

5 (3—1) ügyvéd.

Ház-bérbeadás.

Kecskeméten I-ső tized, kigyó-útcza 104. szám alatt levő, néhai Szabó György-féle ház, folyó évi Szent-György napjától fogva bérbe kiadandó. Bővebb értesítéssel szolgál alulírott.

Kecskeméten, 1882. január hó 11. én.

Csorba Pál.

7 (1—1) (Lakása: I-ső tized 176. sz. a.)

Jó, olcsó tüzifa kapható a Szécsényi-terén, Hajós-féle házában, és pedig

tölgyfa méteröle 15 frt, puhafa „ „ 10 „

Ölenkint 60 kr. felülfizetésnél akárhova elszállíttatik; megjegyzendő még, hogy a há-sábok egy méternél hosszabbak. 6 (3—1)

Néhai Deák Ferencz hagyatékához tartozó a csalánsi dűlőben az iszaki-út mellett mintegy

700 útból álló szőlő

az ehhez tartozó veteményes földdel, és az ezen lévő újonnan épült lakház hosszú folyosóval — két szoba, kamra, borház, kúttal stb. ellátva — szabadkézből eladó.

A budai-nagy-útczán Deák-féle házában egy négy szobából álló lakás konyha és éléskamrával együtt azonnal kiadó.

Ugyanezen háznál egy Beregszászy-féle zongora és száz akónyi öreghegyi fehér bor is eladó. Értekezhetni

DEÁK LÁSZLÓVAL.

Szécsényi-útcza.

8 (2—1)

Főüzlet és központi iroda: IV. váczi-útcza, „Peking városához.”

Fiókok:

IV. kerület, kigyó-tér, „A teanövényhez.”

VII. ker. király-útcza 17. sz., a „Moszkva városához.”

DIETRICH és GOTTSCHLIG

oszt. cs. kir. és a magyar kir. udvari tea- és rum-kereskedésük Budapestben.

Ajánlja a téli évadra dűsan fűszerelt raktárából közvetlenül importált

Chinai teát

(legújabb 1881/82-diki termés).

Különösen:

Table with 4 columns: Tea name, weight, price per kilo, price per pound. Includes items like Congo, Souchong, Orosz családi tea, Fekete orosz karaván tea, etc.

Jamaika-Rum

legfinomabb fajok, közvetlenül importálva.

Table with 4 columns: Rum size, quantity, price per unit, price per unit. Includes items like 1. sz. nagy üveg barna, 1. sz. közep, etc.

Brazíliai-Rum.

biróilag deponált védjeggyel.

1 nagy butélla üvegestül (1 pint) 1 frt — kr. 1 kis (1/2 pint) — frt 53 kr. Mindennemű külföldi likörök, pezsgők, sherry, francia borok, csokoládé, ang. theasütemény, minden alaku és nagyságú theas-adények.

A legcsekélyebb próbamegrendelések is pontosan teljesíttetnek. Kereskedőknek megfelelő engedmény. 160 (10—10)

Ezen általános ismert, Lee Vilmos által fel-talált gyógyszer, a legjobb eredménnyel használható, minden külső vagy belső gyuladás, fejt-, fül- és fogfájás ellen, megsebesülések vagy nyitott sebek, égési sebek, rákgyuladás, bénulás és szem-gyuladás ellen, fogtisztítás, bedörzsölésre s a t.

Ezen sós-borszesz, földrésznék és Anglia legna-gyobb tekintélyei által, mint biztosan és jól ható gyógyszer kineveztetik és valódisága következtében legnagyobb joggal, mint sikeres gyógyszer — mely fölött, 16 év lefolyása óta, számtalan köszönő levéllel bírnak — mindenkinek ajánlható.

Gyakran előkerülő utánzások kikerülése végett, a t. cz. közönséget, biróilag letételezett üvegszalagunk és védjegyükre figyelmeztetjük.

Egy nagy üvegnek ára 60 kr.

Ismételadók jelentékeny kedvezménynek örvendnek.

Használati utasítás minden üveghez ingyen mellékeltek.

Bizományi raktarak átengedtetnek és hirdalpan közöltetnek.

Dietrich és Gottschlig,

oszt. csász. és magy. kir. udvari szállítók.

Pazarlás.

Volt idő, midőn a magyarnak külön Istene volt, úgy nevezték specifice „magyarok Istene.“ Ez a jó Isten nemzetünket annyi vész és annyi szerencsétlenség után is ezred-éven át fentartotta, s a földet, mely Kárpátoktól Adriáig, Brassótól Pozsonyig elterül s a négy folyam vize öntözi, ma is magyarnak nevezik. Ezen a szép földön él kedves magyar nemzetünk, mely világraszóló erényei mellett számos bűnökkel is terhelve van. Erényeit költői is énekeltek, dalai hirdetik, s nemzeti élete ma is bizonyítja; bűneit azonban csak egy emberöltőn át mondogatják szemébe, de hogy fogna rajta, az nem mindenben látszik. Mikor Széchenyi István a „legnagyobb magyar“ döngő szavát felemelte, hogy a százados álamban tespedő nemzetnek az ébredést fülbe dörögje, ha akadt is egy-kettő a milliók között, ki megértette, a tömeg, a nemzet milliói vagy nem hallgattak rá, vagy ha ráhallgattak is, ezt csak azért tevék, hogy elleneinek czáfolni, legyőzni segítsenek. Összetörni igyekeztek a tükröt, mit ez emberóriás nemzete elé tárt, hogy abban magát látva, nemzeti bűneitől megundorodjék s magát tisztítsa meg. Ám ellenei munkája nem sikerült, de mint minden hangyamunka, Széchenyi munkája sem lett se egy napon, se egy évtizeden befejezve. Mint százados mulasztást pótló igyekvésnek hosszú időre, sok munkásközre, a nemzet minden idejére, s minden erejére volt szüksége, hogy a magyar nemzet, beékelve idegen népek ellenséges táborá közé, a mívelt népek előhaladásával versenyt tarthasson. A nagy ember igyekezete nem volt hiába való. A nemzet felébredt, ébren munkálkodott, s a nemzeti munkálkodás eredménye az, hogy nemzeti létünk nem kérdéses többé, ha ugyan újra neki nem adjuk magunkat az édes semmittevésnek, az ázsiai kényelemnek, különösen pedig nemzeti hibáinknak, melyeket századokon át annyi szeretettel ápolunk a magunk romlására.

Egyik ilyen nagy hibánk a pazarlás, és ha most a sok közül erről szót emelünk, azt hisszük, hogy szavunk egyben-másban egyenletti a nemzeti javulás útját s ha kis részben is, elősegítője leszen az újjászületésnek, melyre nemzetünknek törekednie kell.

A pazarlás szülőanyja a gondtalan és bajnélküli élet, táplálódajkaja a könnyelműség, sirja a nyomorúság, az inség, mely ha jókor bekövetkezik, egyszersmind biztos gyógyszer is, mint a hideglelésnek a chinin.

Példának okáért ne menjünk szomszédba. Itthon kérdezzük meg, ugyan ismeri-e népünk a takarékoskosságot? Ismeri igen, de nem cselekszi általában.

Igen is ismeri, ott van három pénzintézetünk; élő bizonyosság az, hogy sokan nem tartják már frázisnak a takarékoskosságot, hanem olyan nemzeti erénynek, mely a létet biztosítja. Az a roppant összeg, mely a pénzintézetek számadásaiban betétképpen szerepel, hangosan hirdeti: hogy a mi népünk már élni akar. De viszont ama sok birtokváltozás, az a sok kótya-vetye, mely a telekkönyvek helyiségében a régiek helyett új birtokost igtat be, szomorú bizonyossága, hogy még mindig többet költünk, mint a mennyi jövedelemmel bírunk; hogy még mindig sokan vagyunk, kik bú nélkül fogadjuk az év számadását, mikor kitünteti: hogy félre nem tettünk!

Egyikünk egy, másikunk más okot hoz fel, ha vagyoni ziláltságunk napfényre kerül, s ha komolyan számba vesszük a felhozott okokat, kitűnik: hogy egyik sem az igazi.

Igaz csak az, hogy nem vagyunk takarékosak.

Ha látunk embert, ki apai örökségét nemcsak megtartani, de növelni igyekezik; ki éjjel-nappalát egygyé téve igyekezik vagyonát növelni; ki a kiadásokat jövedelméhez mérten, nem igyekszik többet költeni, mint a mennyit maga erejéből megbir, a világi örömeit, melyeket erszénye nem bir meg, kerüli, mindjárt zsugorisággal, fűsvénységgel vádoljuk, s ha vagyonát igyekezettel

szaporítja, elnevezzük még uzsorásnak is. Pedig bizony dicséretet érdemel a takarékos-ság, mely alapja a legtöbb világi boldogságnak.

Elpusztul az a nép, mely nem tud, vagy nem akar takarékos lenni.

A takarékoskosságon alapszik a család boldogsága, jóléte, ezeken pedig az általok alkotott államé.

Ugyan vesszük-e valamennyien komolyan még nálunk a családi életet? Hol van annyi öreg legény, mint Magyarországon? s ha neki fanyalodnak is a szent házasságnak, azért vonják-e ennek „igáját“, mert azt gyönyörűségnek tartják? Bizony sokszor nem!

Igaz, nehéz az életgondjait viselni, de az erős akarattal minden akadályt legyőz. Sok ember állása, körülményei olyanok, hogy a megélhetés, a ruházkodás, a gyermeknevelés, a házbér, Isten tudja még mi nem, megfeszített erőt, munkásságot igényel, ezektől ki várna a takarékoskosságon azon fokát, hogy szerzeményeket vásárolt birtokokban tüntessék fel; de annyit megvárhatna tőlük mindenki, hogy felesleges — kiadásai egy részétől megválva — borra, pálinkára, szivarra stámt kiadásai összevonásából megtakarított pénzecskejökön családjuk számára valamely összeget szolid intézetnél biztosítsanak.

A mívelt angol és francia nép ámbár sokkal gazdagabb mint mi magyarok, elengedhetlen kötelességének tartja a biztosítást, életre, kiházásításra, mi pedig ettől is annyira idegenkedünk, hogy a magyar biztosított emberek száma úgy áll amazokéhoz, mint 1 a 35-höz. Mire mutatnak e beszédes számok? Arra, hogy nem vagyunk takarékosak. S hogy valóban nem vagyunk azok, mutatja azon egy körülmény is, hogy a pazarló embert mi ma is mulató, jovialis embernek mondjuk, holott más mívelt népek az ilyeneket a megvetés bizonyos nemével illetik.

A rangkorság, a fényűzés, a könnyelmű élet nálunk annyira megszokott, hogy sokan követelik, mikép kinek 1000 frt évi jövedelme van, annyit mutasson és úgy költsék, mint a ki 2000-rel bír.

A máttól holnapig élőködés és megélhetés ideje közöttünk is régen lejárt, a rohamosan növekedő életszükségek sürgősen parancsolják, hogy nemzeti betegsűgünket, a pazarlást takarékoskossággal váltsuk fel.

Takarékoskossá legyen a jelszó minden felé, a nagy kérdés, vajjon élünk-e holnap is? serkentessen mindnyájunkat szorgalommal rakogatni félre naponként szerzendő javainkból, ha csak keveset is. Erős elhatározás kell ugyan ehhez, de kivitele tőlünk függ s ha kivittük, megfelelőünk egyúttal a létkérdésre is: igen, élni fogunk!

A pazarlással hagyjunk fel, tegyük nemzeti erényünké a takarékoskosságot, melyre úgy egyéni, mint családi és nemzetgazdasági szempontból oly nagy szükségünk van, hogy azt tovább saját existenciánk veszélyeztetése és kockáztatása nélkül magunktól el se odáshatjuk.

Ha így elértük a takarékoskosságot, elérünk annyit vele, mennyire a hamis okok keresése soha nem segített volna, és élni fogunk — pedig a magunk emberségéből. r. r.

A baromfityesztésről.

A mult évi 13-ik t.-cz. életbe léptének köszönhető, hogy hazánk áruforgalmáról részletesebb és hitelesebb adatok kezdetnek gyűjtetni, melyeknek segítségével néhány év múlva termelési, be- és kiviteli viszonyainkról, vagyis egészben közgazdasági állásunkról meg lehetőszen tájékozottak lehetünk. Az áruforgalmi kimutatás 4-ik főcsoportja az állatok és állati terményekről, ennek 13., 26., 27. és 34-ik alcsoportjai pedig a baromfi, tollak, friss hús és tojásra vonatkozó be- és kiviteli adatokról szólnak. — A baromfityesztés eddig mezőgazdaságunknak csak igen csekély részét képezte, és fontosságában kellőleg méltatva nem volt. Hogy pedig a figyelmet, művelést igen megérdemli, és a fáradságot bőven megjutalmazza, mutatják a következő adatok, melyek mult évi július, augusztus és szeptember hónapokról vannak összeállítva: Behozatal volt baromfiból 1415 frt. értékű, tollból 19,297 frt., friss húsból 1850 frt., tojásból 2105 frt., összesen: 24,667 frt.; — kivitelnél volt baromfiból 403,091 frt., tollból 825,718 frt., friss húsból 233,539 frt., tojásból 236,094 frt., összesen: 1,698,442 frt.; tehát a három havi tiszta kiviteli többlet volt 1,673,775 frt.

A baromfikivitel 98-90%-je Ausztriára,

1-10%-je Németországra esik; a tollnál főfogyasztónk Németország 64, Ausztria 33 perccenttel, azután Belgium, Holland és Schweiz. Friss hús kivitelnél lehet mondani kizárólag Ausztriába irányul 99%-tel, de meg kell jegyeznünk, hogy a jelzett három hónapban a hús kivitel kizárólag leült baromfiból állott, melynek ismét főzikkét a lúd, és főfogyasztóját Bécs képezte. A tojás kivitel 95,5%-je Ausztriába, a többi Németországba megy, de valószínű, hogy itt Ausztria nemcsak mint fogyasztó, hanem más, főleg éjszakai államok felé, mint továbbállító szerepel. — Érdekes még felemlíteni, hogy miután a forgalmi adatok a súly tekintetében egészen biztosoknak tekinthetők, 14 db. tojást számítva egy kilogrammra, három hónap alatt behozott 790,526, és kivitelt 8,695,786 darab tojás.

A baromfityesztésnél főkiviteli állomások Szöny, Félégháza, Kecskemét, Nagy-Kőrös, Orosháza, Vásárhely, Soprony, Győr, stb., tojásnál Karczag, Nádas Pozsonymegyében, Soprony és Galanta.

E néhány áruforgalmi adat eléggé igazolja, hogy a baromfi és mellékterményekből 3 hó alatt befolyt 1,673,775 frt. igen szép összeg egy oly cikkért, mely eddig alig részesült figyelemben. Ha pedig még hozzá gondoljuk a belfogyasztást, melynek nagyságát a tollkivitel némileg feltűnteti, csak akkor fogjuk tudni méltányolni a házi aprójszágok fontosságát és hasznát közgazdaságunkban. A tenyésztés a kis gazdáknak, sőt kézimunkásoknak és cselédeknek kezében levén, a hajlam és egészséges alap már népünkön megvan, csak fejleszteni és vezetni kell azt, de hogy mi módon, azt mondják meg a szakférfiak. Halasi.

Bűnügyi krónika.

A helybeli kir. fenyítő törvényszék f. hó 5. és 7-ik napjain tartott ülésében a következő bűnügyek lettek letárgyalva:

1) Szemerédi Lajos esongrávidéki tanjai lakos a szomszédos Deaseffy féle uradalomból mult évi aratásban 14 csomó tisztabúzáat lopott el, és a lopott gabona lakásán elrejtve meg is találtott. Vádolt ezen lopási vétségeért 3 havi fogházra ítéltetett, és az ítélet ellen úgy ő, mint a kir. ügyész felebezést jelentett be. Vádoltak előadása folytán vizsgálat alá vonott Varga Rokus szomszédos kurta gazda, mint ki szinte lopott volna búzáat, és Puskás László, Keszei Sándor uradalmi eszűzők is, kik a lopást elősegítették volna. Azonban ezen vádoltak tagadásával szemben nem levén elegendő bizonyíték, felmentettek.

2) Schwartz Mór mint festősegéd dolgozván Félégházán Krocsevsky A. iparosnál, ettől több ingóság eltolvajlása mellett megszerzett. Keszthelyen elfogatván, ide kísérte-tett, és a lopási bűntettért a tárgyalási naptól számított 6 havi börtönrre ítéltetett, s az ítélet jogerőre is emelkedett.

3) S. I. Lehota Andrásról néhány szivarért kölcsönkérte hegedűjét, hogy majd azon a színházban játszani fog, másnap pedig visszaadja; azonban rögtön felült a vasútra, Budapestre utazott, s ott a hegedűt elzalogosította. Lehota András a helyb. kapitányság igazolványával csakhamar felutazván Budapestre, sikerült neki hegedűjét visszaszereznie és S-t elfogatnia. A büncselekmény helyénél fogva az illetékesek a helybeli t.-székre szállván, itt S. I. a sikkasztás büntette miatt rovtott előéletének figyelembevételével a tárgyalás napjától számítva 6 havi börtönrre ítéltetett, mely ítélet jogerőre is emelkedett.

4) Mizsei József félegyházi ezigány 1 frttal tartozván Ónodi János és neje Rácz Sára sógorainak, ezen ok miatt folytonosan kerülte őket. Egy ízben véletlenül házuk előtt haladván el, általok észrevéttetett, és midőn megszólításukra megfutamodott, azok utánna iramodtak, elfogták, jól felpozták és házuk előtt egy oszlophoz megkötözték, hol mintegy 10 percig kötözve tartották. A feljelentés után Mizsei József kiegyezvén sógoraival, a vizsgálat megszüntetését kérelmezte, de a panaszvisszavonásra csak a becsületsértést képező bántalmazásra fogadtatván el, Ónodi János és neje a személyes szabadság megsértésének vétsége miatt 14 napi, illetve 48 órai fogházra ítéltettek, s az ítélet jogerőre is emelkedett.

5) Fitus Horváth Sándor, Páli János és Török Ferencz szabadszállási lakosok összebeszélvén, egy éjjel kocsiával átjöttek Lajos-Mizsére, hogy majd dohánnyt lopnak. Több helyen tettek kísérletet, de a kutyák által mindenütt észrevéttetett. — A dohánnylopási kísérletet vádoltak a törvényszéki vizsgálat alatt visszavonták, s így e körülmény, mint hogy a tanyatulajdonosok sem voltak kipuhatolhatók, beigazolatlan maradván, vádoltak a vád ezen része alól felmentettek. Azonban beismervén a vádoltak, hogy ugyanazon alkalommal Nagy Józsefnek szénájából meg-rakodtak, Horváth Sándor és Páli János, mint igen rovtott előéletűek, a lopási bűntettért 2—2 évi fogházra, Török Ferencz pedig, ki még büntetve nem volt, lopási vétség miatt 4 havi fogházra ítéltetett. Az ítélet ellen mind a három vádolt felebezett.

6) Igen érdekes mozzanatokot nyújtott Csátár Zsigmondnak Vass Mihály és társai ellen család miatt emelt panaszügye, de mivel pótvizsgálat rendeltetett el, a közlést az ítélet meghozataláig elhalasztjuk. +

Minő öreg a kőszén?

— Hanusz István. —

Ki ne ismerné a kőszén, melyet Jókay csakoly találóan nevezett el fekete gyémántnak, mint a sötét éhelt drágakőnek? Hiszen nemcsak arra képes az, hogy akár esikorgó tölben forróvívi légmérsékletet varázsoljon rideg szobáink 4 fala közé, vagy hogy világító gáza fényével éjeinket nappallá változtassa; nemcsak hogy a benne főlhalmozott erő-készlettel mozgásba hozza a gőz szarnyait és oly gyorsasággal röptessen bennünket tova, milyenről a régieknek fogalmok nem volt: hanem a honvédelem körül is képes volna fontos szolgálatakat tenni.

A kőszén melege által fejlesztett vizgőz-nek ugyanis fegyverekre való alkalmazását, mint Cantu (Világtörténelem XIII. 33.) mondja, javaslata hozta 1805-ben Casseloup, létesítette 1814-ben Gerard, 1823-ban Perkins, 1826-ban a sziléziai Besetzny. Perkins egy perc alatt roppant távolságra 400 golyót röptethetett s így szerinte egy font kőszén megtette azt, a mit 4 font lőpor. Fulton hajóhajtásra alkalmazván a gőzt, ezzel védelmet is tervezett s egy fregattot szerelt föl, melynek működő gépe golyókat is tüzesített, 300 kaszáat hozott mozgásba, melyek a megtámadtatást lehetetlenné tették s egy perc alatt roppant mennyiségű forró vizet fecskendett szét.

De látás- és szaglási érzékeinkre is képes gyönyörködtető hatást gyakorolni a kőszén. Nem czélzok ezzel sűrű füstje és nehéz kátrányszagára, mely csalhatlan időjős hírből áll, — noha nem jelez az egyebet, minthogy vízpárkában igen gazdag lég, — hanem az anilinnak gyönyörű festő anyagára, mely mesterséges világítás mellett is szináll, meg a kellemes illatú nitrobenzolra származékai-lyal együtt; mely becses anyagoknak kőszén — illetőleg kátrányból — való előállítását a természettudományok gondos és leleményes házi-asszonyának, a vegytannak köszönjük.

Sőt egy hatalmas fertőztelenítő (desinficiáló) anyagot is csalt elő a vegytan a kátrányból, midőn azt lombikjában 188 meleg fokig hevítette. E kristályos szövegű, erősen aromatikusságú, savanyú természetű anyag megmarja a szerves testeket. A nagy közönség csak az utóbbi kolerajárványok éveiben ismerkedett meg vele, mint óvszerrel, és neve karbolsav. Ebből H. Kolbe lipcei tanárnak sikerült egy származékot igen olcsón előállítani, és azt mint antiseptikum (rothadás, penészképződés, erjedés-gátló) szert divat-cikké tenni. Ez a salicylsav, melyről szolt már lapunk. *)

E bevezetésből is, mely alig van összefüggésben az írásványászokképződés korával, kitűnik, mennyire fontosá tudta magát ez anyag tenni nemcsak a nemzetgazda, de még a szobatudós szemében is, miért a kőszén-fogyasztás bizton vehető ma az iparfejlődés zsinormértékű s a kőszéntermelésnek gyors fokozódása világszerte jelzi valamely állam anyagi és szellemi jólétének emelkedését. E szó „szellemi“ nem önkénytelenül csuszszant ki a tollból; mert nem csupán az önfenntartás anyagi gondjainak kevesbülése az, mi a szellem röptének rugalmasságot kölcsönöz: hanem az is áll, hogy az anyaföld kincsei lelhelyök egyes gyúpontjain mindig hatalmas befolyásolták a szellem emelkedését.

És mégis ez általános használhatóságú anyag nem épen régen nyert az ember háztartásában alkalmazást. Plinius ugyan jól ismeri, noha Itáliának kőszénbányái nincsenek; sőt megemlékszik azon tulajdonságáról is, hogy vízzel fecskendezve új ízzásra kap; és mégis Európa csak Marco Polo által a XIII. század végén tanulta meg használatát, mert a nevezett utazó beszélt el, hogy Chinában bizonyos fekete kőveket égetnek, melyek a hegyek belsejéből kerülnek elő, épen úgy égne, mint a faszén és keményebb tüzet tartanak annál. Az első jezsuita térítők is, kik Chinában megfordultak, gyántás körül beszélnék, mely igen jól ég és tartósabb tüzet ad, mint a faszén.

Európában az első kőszénásás érdemét a belgák és pedig a lüttichiek tulajdonítják maguknak, — annyi igaz is, hogy a kik azt 1347-ben ásták, nagyrészt lüttichi katonák voltak. Aeneas Sylvius, IV. Károly császár titkára, a XV. század közepétáján meglátogatta Skótszágot és nem csekély ámulattal látta, hogy ott a koldusoknak alamizna gyanánt fekete kőveket adnak, miket azok megelégedve fogadnak el. Később értesült Aeneas Sylvius arról, hogy ez előtte ismeretlen kővek úgy égne, mint a fa. Az angolok, kik most annak kifogyásától félnek, Erzsébet királynőjük idejében (1558—1603) kaptak rá, hogy vele fogyni kezdő fakészleteket pótolják, de a nép zúgolódott, sőt némely parlamenti tag szükségesnek is látta

*) „Kecskeméti Lapok“ 1877. 29. sz.

bepanaszolni a kovácsokat, festőket és serfőzőket, hogy megrontják vele London levegőjét. Franciaországban is azóta kapott levegőletet a szántermelés, hogy IV. Henrik és XIV. Lajos szabadalmakkal mozdíták azt elő.

A gondos anyatermesztet jőkorán, mielőtt még a földtekén észszel fölruházott gyermekei megjelentek, mintha sejtette volna, hogy azok az ő legbecesebb ajándékával, az erőkkel könnyelműen fognak gazdálkodni, a megelőző geológiai korszakok buja növényzetéből óriási mennyiségeket rejtett a föld színe alá, hogy azokat éghető ásványvá változtassa, mely forrása legyen azon óriási erő-készletnek, mely ma a milliók jólétét munkáló iparnak kerekét, rúgót mozgatja; de az időtartam iránt, mely a növényi anyagoknak ásványszenné váló változtatására szükséges, régóta érdeklődtek a tudomány férfiai.

Igy Bischof Bonnbann számítást tett és ennél azon előföltétből indult ki, hogy a kőszénképletek hatalmas növényzete legalább is 22° átlagos melegségi éghajlatot követelt az őshajdanban, tehát 8—14 fokkal magasabbat, mint minő a jelenlegi átlag. Hogy pedig az időt meghatározhassa, mennyi év pergett le az alatt, míg földünk jelenlegi mérsékletére lehült, láva és olvasztott bazalt közetek hűlési folyamatát vette föl zsinormértékül, — e kísérletei alapján azt mondja, hogy a kőszén képződéskorát 9 millió évre kell föltennie, az időt pedig, a mely alatt a hozzávaló anyag összehalmozódott, a 10-ik millió évre. Cotta és Dechen szerint 9.5 m. vastag kőszénréteg megalakulása 1 millió évet vesz igénybe.

Chevandier is számítást tett és e szerint 63 év alatt egy bükkfa erdő annyi szénsavat lehel ki, a mennyiből 100 év alatt 16 mm. vastag kőszénréteg képződik; 9.5 méternek kialakulására tehát 59,375 év elegendő, holott ő mérsékelt övi növényzetet vett számítás alapjául, nem pedig a régi geológiai korszakokét, melynek a növényélet föltételeiből, u. m. meleg, nedvesség, szénsavban gazdagabb körleg, bővebb mértékben kijutott az osztályrészt. Ad. Brogniart ugyanis azon körülményből, hogy a kőszénben talált Sigillariák, Calamitesek 19—24 m. magasság mellett 1 m. átmérőtű, a Lepidodendronok pedig 34 m. hosszú törzset mutathatnak föl; ma ellenben ezekhez viszonyítva a forró öv kryptogamjai is törpék, de minél több a meleg és nedvesség, annál inkább közelednek őseik nagyságához: arra következtet, hogy a kőszénkori növényzet tenyészése idején a földnek saját belső melege és a naptízés kölcsönös hatása alatt magasabb és egyenletebb hőmérsék uralkodott. Valamint azon körülményből, hogy táplálkozásában az akkori növényzet a televény rétegek, mely ma Délamerika őserdőiben 3 m. vastagságot is elér, csekélyebb mennyisége mellett csaknem kizárólag a légkör szénsavtartalmára volt utalva: azon korszak légköri szénsav mennyiségét, melyet most 0.0004 részre számítanak, 0.006 részre becsülte.

Hogy pedig csak a jelenkori forróövi tenyészést bujaságról némi fogalmat alkothassunk magunknak, tekintsük csupán a pizangot, mely 1/2 év alatt 13 m. magas törzset hajt, rajta 8—10 levél van, egy-egy közölök 1/2 m. széles és 3—4 m. hosszú, — természetes dolog, hogy míg ekkorára fejlett, közben 100 levélre is volt szüksége, mert azok visszamaradt nyeléből vastagodott meg szára, a két gyümölcsfürtnek, melyeket hoz, akármelyike elegendő arra, hogy megterheljen egykét ökrös szekert, úgy hogy a mely tábla föld egy méterháza burgonyát terem, az pizanggal beültetve 44 m. háza súlyú gyümölcsöt hozhat. Humboldt szerint egy hold föld pizanggal 50 embert táplál évenként, ugyan ekkora gabonaföld alig 3 embert. És e csodálandó termékenységű növény, midőn gyümölcseit megérlelve és rendeltetésének megfelelően elszárad, maga helyett utódul már 6—8 új pizangtörzset állított, melyek mindenike 3—4 m. magas.

Chevandier egy másik számítást is tett, e szerint egy 100 éves erőteljes bükkerdő 2 cm. vastag kőszénréteget képes szolgáltatni; ez eseten 950 cm. vastaghoz 47,500 év szükséges. Elie de Beaumont szerint az uszadékfa, midőn szenné válik, vastagságának 1/4 részére zsugorodik össze, — és ha tekintetbe vesszük, hogy a 950 cm. vastag rétegek igen ritkák, sőt ott, hol annak képződése uszadékfára vall, alig pár méter vastagok, nem mutatkozik szükségesnek az anyag összegyűlémlésére valamely ponton valami rengeteg idő, mert az uszadékfák ma is olykor oly sűrű tömegben úsznak egymás mellett a tengeráramlatok által hajtva, hogy surlódásuk következtében azok nem egyszer már meggyultak.

Két méter vastag tözegtelep képződéséhez ma is elég 50 esztendő, e körülménynek megfontolása arra vezette Göppert, hogy több kísérletet tegyen barnaszen meg kőszénnek mesterséges előállítására, — és ez neki némely növényanyagoknál egy, másikkál két év alatt sikerült oly módon, hogy a növényi részeket állandó 50—80° R. meleg vízben tartotta. Cogniard de la Tour St. Etienne-ben nedves agyag közé rakott fát és abból 200—

300 fok meleg behatása alatt olyan kőszén-tésztát csinált, melyen még a növényi lenyomatok sem hiányoztak. Hildesheim mellett 16 m. mélységnél egy kőszéndarabban csákánykalapácsot leltek, — mely dolgok megfontolása után Haidinger méltón következtette, hogy az ásványi szén képződéséhez kevesebb idő is elegendő, mint a mennyit általában föltételezni szokás.

Kapóra jött e kérdés feszegetésénél az a lelet, melyet J. Hirschwald a Naturforschereben ismertetett és mely lapunkban is közöltetett, *) e szerint a fenyőfa kedvező viszonyok közt geológialag rövid idő — alig 400 év — alatt lignit vagy akár szurokszenné is válhatik.

Czigány és a borbélyinas.

Bandi cigányt egy rozsdás vas-Darabbal a borbély inas, Ki borotválni most tanul, Kiozza irgalmatlanul.

Kérdi Bandi kip-kapkodva, „Micsoda vas a borotva?“ „Aezél!“ — felelt az inas; — a' „Legjobb aczél ennek vasa.“

„Nem hiába! mond a' cigány, „Mert a semem izs sikrát hány.“ Cs.

Farsangi prédikáció.

Hát tulajdonképen mire is való az a farsang?

— Hogy tánczolhassunk, vigadhassunk, feleli unisono úgy a gyengébb, mint az erősebb minden levő fiatalság.

— Arra, hogy a papák erszényét megalapítsa! Sohajtanak fájdalmasan a lányos apák — Arra való a farsang, hogy tudjunk leányainkon; böleselkednek a mamák.

És én bátor vagyok a mamáknak adni igazat. Nálunk nem a piacon van a leányvásár, mint néhol szokásban van, hanem a bálteremben. Eljönnek az eladók; értük jönnek a vevők, a szülők megadják az áldást, az ismerősök meg megisszák az áldomást. És ez így nagyon jól van kigondolva. Igen ifjak, gondoljátok meg, hogy a farsang végeztélja a — házasság.

Házasság! Ugyan van-e, a miről annyi jót, de még több rosszat írtak, mint a házasságról? Nem hiszem. Mennyifeleképen értelmezik a házasságot; lássunk néhány véleményét. A házasság kétoldalú terhes szerződés, melynek megkötését rendszerint mind a két fél megbánja. — Így a kétségbeesett fiskálisok gondolkoznak.

A házasság nagy melodráma, melynek néha már a második, de a harmadik felvonása bizonyosan szomorú. — No, így meg valami modern Xantippével megáldott színmű-író búsulja el magát. A házasság kívülről rózsákkal tetszetősen feldiszipített hajlék, melybe bejutni ohajtva vágyunk; belülről tövisekkel megrakott hajlék, melyből kijutni ohajtva törekszenek. Ez utóbbi állítás első része tapasztalatot szerint való, hogy a másik része igaz-e, arra feleljenek a házas emberek.

De szerencsére a többség a jobbik oldalról fogja le a dolgot.

A házasság olyan, mint a fűszer; ellehet az ember nélküle, de vele zamatosabbá lesz ez az iztelen élet.

És oh ifjak higgyétek el hogy ez az igazság! Ne higgyetek azoknak, a kik azt mondják, hogy a feleség szó értelme: fele is elég, vagy fele se ég, a többi pokol. Így csak azok beszélnek, a kiknek a feleség — savanyu szőlő.

Feleség azért, mert nélküle csak felényi a férfi. Mi a nőtlenség élete: kihalt sivár pusztá; osztatlan fájdalmak, magánygyönyörök. Mennyivel más a házaseslet:

Getheilte Freude ist doppelte Freude, Getheilte Schmerz ist halber Schmerz!

Mondja a szellemes Tiedge, oh ifjak higgyetek neki!

Van azonban az éremnek más oldala is. Voltairet kérdező egy nő:

— Miért nincsenek a paradicsomban házasságok?

— A viszonyosság elvénél fogva, felelt a nagy bölesész, mert a házasságokban sines paradicsom.

Ez igen jó élez, csak az a kár benne, hogy nem egészen — való. A világ egy nagy rózsáskert. Mindenkinék jut belőle egy róza vagy egy — tövis. Bizony nem lehet minden házasság olyan boldog, mint a velencei doegeé az ádriai tengerrel!

De hát kinek a homlokára van felírva, hogy rózsát talál-e avagy tövist? A ki mer, az nyer...

Szomorú jelenség, hogy az ifjak erős gárdát képeznek a nősülés ellen. Első Napoleonnak is volt erős gárdája a koalíciók ellen. La garde meurt et ne se vend pas! (A gárda meghal, de meg nem adja magát soha!)

*) „Kecskeméti Lapok“ 1875. 12. sz.

Ezt mondá Cambronne tábornok Watterloónál és ugyanott ugyanazon tábornok megadta magát!

Kívánjuk, hogy a nősülés elleni erős gárda is ilyen következetes legyen és eddigi büneikért mint férjek vezekeljenek.

Beköszöntött a farsang. Rajta ifjak kézsítésétek elő lábaitokat s a mi fö — sziveiteket; ti pedig papák erszényeitek. És ti ifjak — mint a jó öreg Fáy mondá — ne legyetek különben apátoknál, nagyapátoknál: vessétek alá magatokat a — papucs-kormányynak! Házasodjatok meg! Camedrio.

Kádár Kata.

Népies beszély, írta Kecskeméti Lajos.

Gyönyörű őszi reggel van.

Az üde légkörben lenge szellő viszi el a harmatot s a nedvesség fölszáll a magas fák lombjaira. Köröskörül néma csend. A tiszta kék ég, melynek átlátszó azur tükrén fehér felhőcskék szállonganak, a beláthatatlan messze síkság, körülövezve a fölkelő nap ragyogó sugaraitól, a közeli tó lassú hullámzása, melynek gyepszőnyeggel bevont partjain a távozásra sereglő madarak játszadozva szökdecselenek és vig csicsergéssel üdvözlik a napot — oly fenséget kölcsönöztek a természetnek, mintha a hervadás idejét feledtetni akarták volna az emberekkel.

Pedig mily ellentétet képezett e fenséges tájképpel a rozszant, szalmafüdelű kunyhó, mely a közeli falu végén elhagyottan egymagában állott és melynek arasznyi ablakán — ha ugyan ablaknak lehet nevezni azt a kis nyílást — alig tévedt be az egyetlen szoba sötét rejtekeibe a napsugár.

Mi szükség is volna ott ben a napra!

Repedt, rohadt deszkából összetakolt koporsó áll a sötét kamra közepén, melynek összes butorzatát egypár rozsz kis szék és poshadt szalmából hevenyészett fekhely képezi. Ezen az inséges ágyon adta ki lelkét egy órával előbb Kádár Kata, ki most már a koporsóban fekszik.

Nincsen feje fölé kis kereszt állítva, nem égnek körülötte nagy viaszos gyertyák, nem fűdi szép csipke szemföldél, nem veszik körül zokogó szülők, sem siránkozó barátok és ismerősök. Csupán csak egy rongyos rút vén asszony áll a koporsó mellett, mintha maga a halál volna, ki eljött áldozatáért, s kit a faluban koldús Sárának hívnak.

Ő a legszegényebb az egész faluban, de a legjobb szívű is. Amicskéje van, azt is úgy koldulta össze a faluban jó emberektől, s mégis midőn meglátta a rongyos, éhező, beteg Katát, magához vette, úgy ápolgatta mint saját leányát, midőn pedig meghalt, addig könyörgött, rimázkodott a jó Bobis bácsinak a falu asztalosának, míg az ingyért elkészítette a koporsót s addig csókolta a tisztelendő uram kezét, míg az megígérte, hogy eltemeti Kádár Katát, mint más tisztességes embert.

Jönnek is már. Elöl egy kőcsoz, vigyorgó, fehéringes suhanec hozza a nagy fakeresztet, magasan tartva, hogy annál inkább felidézze néhány utána ténfergő sihedernek irigységét, azután jön komoly méltósággal a tisztelendő úr meg a kántor.

Ennyiből áll az egész gyászgyülekezet. A kántor elénekli a melabús „Circumdedertunt“-ot s felteszik a koporsót egy rozszant szekerre, mely elé egy sovány gebe van fogva s megindulnak a temető felé a döcögős úton. A szegény ló néha néha meg-megáll, hogy kifújja magát. Pedig bizony nem nagy terhet visz.

Istök bácsi az öreg sirásó előre megásta már a sirt, közel a temetőárokhoz, leeresztik a koporsót és sóhajtozva hányják rá a fekete göröngyöt.

— Hej de ki is hitte volna — szakítja meg az öreg sirásó a csendet, — hogy még Katának is én ásom meg a sirt. Hiszen olyan fiatal volt, alig húsz éves, én pedig már bizony vén csont vagyok.

— Meg is verte őt az isten mind a két kezével, veretlen se hagyta — mondja koldús Sára.

Ő volt a falunak a legszebb leánya, boldult is utána az egész falu fiatalsága. A ki nagy lángoló sötét szemébe tekintett, a ki a dús fekete hajzatot, a magas sima homlokot, a gömbölyű állócskát egyszer meglátta, a kire csak egyszer is rámosolygott, a ki karesú derekát a táncban átölelte: az eszét, szívét vesztette.

Kádár Kata pedig csak úgy bánt a legényekkel, mint macska szokott az egérrel. Hittegette, csalogatta őket, míg vesztőket nem érték.

Igy kerítette ő horogra Bede Jánost is.

Deli legény volt János, párját a határban nem lel. Azonkívül dolgoz, gazdag s a tivornyázást épen nem kedvel. Megtetszett a legény Kádár Katának s addig csalogatta, addig csábította, míg a szegény Jánost is halójába vonta.

Minden áldott reggel mikor a nap felkelt, rozmarin virágokrétaikat tett kis ablakába.

Minden áldott este ablaka alatt leste, s szerelmes szavait ott súgta fülebe.

Szép klárist is vett tejfehér nyakára, piros selyemkendőket ébenszin hajára. Picziny

füleibe gyémántos függőket, s rózsás ujjaira aranyos gyűrűket. A munkával lassankint felhagyott, gazdaságával se sokat törődött, mindig csak arra volt gondja, hogy Katának kívánságait teljesítse. El is ment nemsokára idegen kézre háza is, gazdasága is, meg a többi jószágja is. Mikor azután mindene elogyott, elpusztult, Kádár Kata tőle hűtlenül elfordult.

Ott hagyta a faképnél, maga pedig elment a „czifra“ városba.

Nem is hallottak többet a faluban róla. Szegény János bejárta utánna az egész vidéket, kereste, kutatta, sehohsem találta.

Majdnem esztét veszté. Naphosszant elkószált ő a mezőkön, réteken, mintha valamit keresne. A kik megszólították, ritkán felelt nekik. Tilinkót metszett magának a töről és váltig csak azt hajtá, azt dalolta mindig: „Volt egyszer egy leány, ki úgy játszott a legénynyel, mint macska szokott az egérrel.“ Kádár Katának volt s annak lett ő bolondja s a faluban mindenki „bolond Jankónak“ hívta.

Egyszer azután hazavetődött Kádár Kata is a „czifra“ városból, rongyosan, beteg, elsoványkodva. A halált már magával hordta. Lehullott teste, mint szedett szőlőt: közel volt már a lemetzés ideje; szemei szárazak, mint mező aszály idején; orcája sárga, mint az érett kalász, mely csak a lekaszállásra vár; ő is érlelődött a lekaszállásra Alig ismerték fel valahol, de ha felismerték is, könyörületre, irgalomra sehohsem talált, míg végre a szegényt koldús Sára megszánta, magához vette s most el is temette.

Körülbelül ennyit beszélt az öreg sirásónak koldús Sára s midőn elvégezte, egy-egy könny gördült le a két jó öreg arcán. Talán Katát, vagy talán Jánost siratták.

Midőn eltávoztak a behantolt sirtól, az úton egy rongyos öszlű tévelygőt találtak. A temető felé vette útját. Most is azt dalolta, most is azt dúdolta: „Volt egyszer egy leány, ki úgy játszott a legénynyel, mint macska az egérrel.“

Este van. Néma csend honol a halottak országában. Csak egy örült kisérteties dala hallatszik. Fedetlen fölvel áll János a sírnál. A tisztes fák suttogó lombjaikkal, a röpökdő denevérek és az ártatlanság végtelen fényével tündöklő hold mintha csodálkozva tekintenek le Jánosra, mintha azt kérdeznék: „mit keres ez most it?“ A temetőcsont almából egy puska-lövés riasztja fel. Jánost másnap halva találták hűtlen szeretője sírja fölött.

Ha a hosszú téli esteken elmész a fonóba, gyakran hallhatod, a mint a falu fiatalsága dalolja Kádár Kata és Bede János szomorú sorsát:

„A tarjai temető körül van árkolva,
Két szál szép rozmarin van belé plántálva,
Öntözöttek lányok, hogy el ne hervadjon,
Szeretőik szíve meg ne háborodjon
Meg ne háborodjon!“

ROVÁS.

— A legbecesebb gyémántkövek nem mint közönségesen hiszik, a teljesen szintelenek, hanem a kékesfehér színűek, vagyis általában azok, melyeknek határozott színük van. A legbecesebb kék gyémántdarab 300,000 forintot ér és a nem régen elhunyt londoni bankár Hope hagyatékában találtatik, kinek nevével viseli. Teljesen zephirkék és egész Európában e színben csak 3—4 sokkal kisebb darabot ismernek. Az egyetlen piros gyémánt szintén Londonban van, súlya 3 grán, de értéke mégis 8000 forint. A legszebb smaragd zöld gyémánt, egy londoni kereskedő tulajdonja, csak 4 grán nyom és 10,000 forint értékű. A fakó szín, mely sűrűn előfordul, nem emeli a kövek értékét. Az angol kormány és egy részvénytársaság birtokát képező négy délafrikai gyémántkerületben (Kimberley, Old de Beer's Dú Toit's Pan és Bultonfein), ahol 22,000 néger és 1800 fehérbőrű munkás dolgozik, az utolsó évben 3,500,000 karát súlyú gyémánt készítettet el. Kimberley postáján magában véve 1880 darab gyémántkő adatott fel 35 millió forint értékben. Ha ezen hivatalos okmányokból közölt számokat olvassuk, a gyémánt ilyen óriási mérvben növekedő termelése mellett alig értjük, hogy a gyémánt még mindig nem oly olcsó, mint a cseh gránátkő és a karlsbadi sprudelkövek. Hogy árértékében folyvást csökken, az köztudomású dolog, de azért ajándékképpen még mindig a legbecesebb ékszernek tartatik a gyémánt.

— A legrégebbi esernyő, melyet az ipartörténelem említ, Kr. u. 802-ben szerepel. Alcuin toursi apát küldött ez évben Arco salzburgi püspöknek egy esernyőt ajándékként, következő szavak kíséretében: Misi caritati tuae tentorium, quod venerandum caput tuum defendat ab imbribus. (Küldöttem kedveségednek sátor, mely tiszteltreméltó fejedet a záporok ellen védelmezze.) A készülék bizonyosan nem volt még nagyon használt abban az időben, mert különben nem indították volna 150 mérföldről útnak egyet és a krónikák, mint rendkívüli dolog, nem találták volna följegyzésre méltónak.

— Kvangszu kínai császárnak, ki most 15 éves, van 329 fogata, 97,956 lova, 6732 tevéje, 22,139 szarvasmarhája és 248,915 birkája.